

Fondsenwerven in een veranderend speelveld

Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.
Amsterdam
Jaarverslag 2021

— NATIONALE GOEDE DOELEN LOTERIJEN —

**VRIENDEN
LOTARIJ**
WIN MEER, BELEEF MEER

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoud	
Fondsenwerven in een veranderend speelveld	3
Verslag raad van commissarissen	8
Verslag directie	17
Geconsolideerde jaarrekening	30
Geconsolideerde balans per 31 december 2021	31
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2021	33
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2021	34
Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	35
Grondslagen van waardering van de activa en passiva en van de resultaatbepaling	38
Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	43
Vennootschappelijke jaarrekening	60
Vennootschappelijke balans per 31 december 2021	61
Vennootschappelijke staat van baten en lasten over 2021	63
Toelichting op de vennootschappelijke balans en staat van baten en lasten	64
Overige gegevens	69
Statutaire regeling resultaatbestemming	70
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	70

NATIONALE GOEDE DOELEN LOTERIJEN

**VRIENDEN
LOTERIJ**
WIN MEER, BELEEF MEER

Inkomsten lotverkoop 2021

€1.108 miljoen

Dankzij
4,4 miljoen
deelnemers

42%

58%

€ 465 miljoen

VOOR 243 GOEDE DOELEN EN DUIZENDEN
PROJECTEN IN BINNEN- EN BUITENLAND

€ 332 mln

€ 133 mln

1989

€9,2 miljard

2021

VOOR GOEDE DOELEN EN PROJECTEN

€ 413 miljoen

prijzen + cadeaus

incl. € 66 miljoen kansspelbelasting

€ 230 miljoen

organisatie loterijen

Medewerkers

 670

Toezicht

Autoriteit Consument & Markt
Autoriteit Persoonsgegevens
Gaming Labs International
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Kansspelautoriteit
Schut | van Os Notarissen
Stichting Reclame Code
PwC Accountants

Fondsenwerven in een veranderend speelveld

In 2021 hield de coronapandemie de wereld nog altijd in zijn greep. De maatregelen ter bestrijding van het virus hebben ook het afgelopen jaar grote gevolgen gehad. Steeds meer goede doelen en culturele instellingen hebben niet alleen te maken met korte-termijn-effecten van bijvoorbeeld lockdowns, maar lijken nu ook geconfronteerd te worden met gevolgen die nog jaren kunnen doorwerken. In 2021 hebben de loterijmedewerkers ook nog grotendeels thuis gewerkt, we zien dat de behoefte aan sociale interactie overal toeneemt.

Voor onze organisatie was 2021 om nog een reden een bijzonder jaar. De VriendenLoterij en BankGiro Loterij hebben afgelopen zomer namelijk hun krachten gebundeld tot de vernieuwde VriendenLoterij. Hierdoor is de VriendenLoterij de derde loterij van Nederland geworden. Een loterij die er niet alleen is voor de culturele sector en het welzijn van de mensen, maar ook dé loterij, waarin deelnemers zelf kunnen kiezen voor welk goed doel zij meespelen. Dankzij de inzet van de collega's heeft dit uiteindelijk geleid tot een loterij die in omzet gegroeid is ten opzichte van de gezamenlijke omzet van de twee eerdere loterijen.

De vernieuwde VriendenLoterij is een sterk en herkenbaar merk met een concurrerende prijzenpot die zo beoogt ook op de drukkere advertentiemarkt een rol te blijven spelen. Die advertentiemarkt is het afgelopen jaar drastisch veranderd, als gevolg van de legalisering van het online gokken. De eerste tien online kansspelaanbieders zijn in het najaar van 2021 van start gegaan, voor 2022 worden nog tientallen andere casino's verwacht. Nu al heeft deze introductie het al verwachte, maatschappelijke debat over online gokken losgemaakt. Aangezien in 2022 een aantal grote, buitenlandse gokaanbieders de Nederlandse markt betreden zal deze discussie naar verwachting verder opvlammen. Om de fondsenwervende kracht van Loterijen te beschermen is het daarbij van belang dat het onderscheid tussen fondsenwervende veilige loterijen en verslavende online kansspelaanbieders voorop blijft staan.

Voor goede doelen leidt corona tot nieuwe uitdagingen. Goede doelen die relatief afhankelijk zijn van fondsenwervende evenementen werden zwaarder getroffen, andere goede doelen vaak minder. Een aantal partners van de Postcode Loterij staat juist voor veel grotere uitdagingen als gevolg van corona. Dat varieert van veel meer bezoekers in de natuurgebieden van Natuurmonumenten tot de enorme inzet van vrijwilligers in het kader van coronanoodhulp door het Rode Kruis, tot Oxfam Novib en Artsen zonder Grenzen die aandacht vragen voor 'vaccinatie-ongelijkheid' in de wereld, tot extra aanvragen voor ondersteuning bij bijvoorbeeld de Voedselbank en het Nationaal Fonds Kinderhulp.

De culturele sector heeft ook in 2021 geleden onder de coronamaatregelen, die zowel aan het begin als het eind van het jaar zelfs tot sluiting van de sector hebben geleid. Culturele instellingen hebben daardoor in 2021 veel minder publiek ontvangen en via allerlei creatieve manieren moeten zorgen dat eventuele ontvangst veilig verliep. De VriendenLoterij heeft bijgedragen aan een opvolger van het succesvolle Kickstart Cultuurfonds, in de vorm van een bijdrage van € 1 miljoen aan cultuurloket DigitAll. Ook de eenmalige extra schenking van € 3,4 miljoen, die wordt verdeeld over meer dan 125 VIP-KAART-acceptanten, kan hopelijk bijdragen aan een succesvoller verloop van 2022.

De Postcode Loterij schenkt veruit het grootste deel van de gelden meerjarig en vrij besteedbaar aan haar partners. Als gevolg van de krachtenbundeling van de BankGiro Loterij en de VriendenLoterij, heeft de Postcode Loterij meer partners gekregen. Dit biedt volop kansen voor zowel de loterij als de nieuwe partners.

De Postcode Loterij heeft dit jaar bovenop de schenkingen aan 148 meerjarige partners 28 goede doelen een eenmalige schenking kunnen geven en 18 extra bijdragen aan meerjarige partners kunnen doen. Zo heeft de loterij een extra bijdrage van € 2 miljoen gedaan aan een collectief van goede doelen met het Wereld Natuur Fonds en de Natuur en Milieufederaties voor het project 'Natuur als bondgenoot tegen overstromingen in Limburg'.

Het Droomfonds van € 12,7 miljoen is toegekend aan Solidaridad voor het project 'Van Klimaatslachtoffer naar Klimaatheld'. In dit project zorgt Solidaridad er samen met haar partners voor dat boeren een bijdrage leveren aan het tegengaan van de wereldwijde klimaatcrisis, en dat zij zelf nieuwe financieringsmogelijkheden kunnen benutten door deelname aan CO2-emissiehandel.

In een veranderende kansspelmarkt, waarin de Postcode Loterij en VriendenLoterij nog meer bekendheid willen geven aan hun missie en het werk van de partners, willen we dat nog meer mét de partners gaan doen. De VIP-KAART van de VriendenLoterij is daar een voorbeeld van. Maar ook de natuurreeks van de Postcode Loterij, waarvan het eerste boek over vogels enthousiast ontvangen werd door de deelnemers. Binnenkort kent dit boek dan ook een opvolger over bomen.

De Nationale Postcode Loterij en de VriendenLoterij in Nederland zijn samen met de Postcode Loterijen in Zweden, Groot-Brittannië, Duitsland en Noorwegen de 3^e grootste private donor ter wereld.

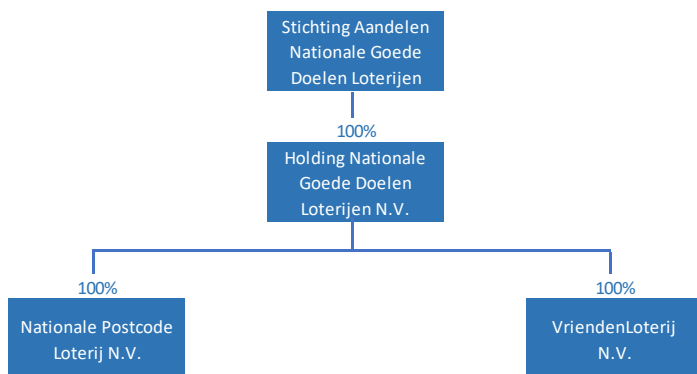
Doelstelling

De Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. ('de holding') en haar deelnemingen hebben als doelstelling het werven van fondsen voor goede doelen die zich richten op waardecreatie op de lange termijn voor de samenleving. Dit doen zij door middel van het organiseren en exploiteren van loterijen, het aanwenden van de inleg voor goede doelen, en het bekendheid geven aan het werk van deze maatschappelijke initiatieven.

Onze organisatie

Onder de holding vallen de Nationale Postcode Loterij N.V. ('Postcode Loterij') en de VriendenLoterij N.V. (samen: 'de Goede Doelen Loterijen'). De holding is opgericht op 28 mei 2004, gevestigd te Amsterdam en ingeschreven onder nummer 34208105 bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam. De holding heeft 100% van de aandelen in de Postcode Loterij en de VriendenLoterij en zorgt voor het bestuur en de administratie van de organisaties.

De aandelen in het kapitaal van de holding worden gehouden door enig aandeelhouder Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen ('de stichting'). De bestuurs- en managementstructuur is voor de twee loterijen hetzelfde. Er zijn afzonderlijke wervingsafdelingen. De directie is belast met het bestuur van de vennootschappen. De directie legt hierover verantwoording af aan de RvC en aan de algemene vergadering van aandeelhouders. De RvC van de holding heeft een overeenkomst gesloten met Novamedia B.V. over de directievoering en de vergoeding voor het gebruik van intellectueel eigendom, waaronder merken en loterijformats. Novamedia B.V. heeft haar bestuursleden aangewezen als statutaire directie bij de Postcode Loterij en de VriendenLoterij.

Alle entiteiten hebben de ANBI-status.

De aandelen die de stichting houdt in de holding, zijn niet vrij verhandelbaar. In artikel 6 lid 3 van de statuten van de stichting is bepaald dat het bestuur uitsluitend bevoegd is te besluiten tot vervreemding van de aandelen na toestemming van de RvC van de holding. De stichting vervult een houderschapsfunctie ter bescherming van de continuïteit van de holding en de door haar gedreven ondernemingen: de Goede Doelen Loterijen.

Minimaal 40% aan goede doelen

Volgens de vergunningen dient vanaf 1 januari 2020 minimaal 40% van de inleg te worden afgedragen aan goede doelen. In 2021 is 42% van de inleg geschonken aan goededoelenorganisaties in diverse sectoren. De Postcode Loterij richt zich op goede doelen op het gebied van mens en natuur in binnen- en buitenland. De gesteunde goede doelen van de VriendenLoterij zijn werkzaam op het gebied van cultuur en welzijn in het Koninkrijk der Nederlanden. Daarnaast kunnen de

deelnemers van de VriendenLoterij ervoor kiezen om mee te spelen voor een goed doel naar keuze, bijvoorbeeld op het gebied van welzijn en gezondheid in Nederland.

Vergunningen

De Postcode Loterij

De Postcode Loterij organiseert loterijen waarvoor de raad van bestuur van de Kansspelautoriteit een vergunning heeft verleend d.d. 23 december 2016 onder nummer 10233 voor de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021. Op 21 oktober 2021 heeft de Kansspelautoriteit een vergunning verleend onder nummer 300028/14480 voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026.

De VriendenLoterij

De VriendenLoterij organiseert loterijen waarvoor de raad van bestuur van de Kansspelautoriteit een vergunning heeft verleend d.d. 23 december 2016 onder nummer 10234 voor de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021. Op 21 oktober 2021 heeft de Kansspelautoriteit een vergunning verleend onder nummer 300027/14481 voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026.

Corporate Governance

De holding volgt vrijwillig de Nederlandse Corporate Governance Code, voor zover van toepassing. De huidige herziene Nederlandse Corporate Governance Code (de code) heeft een wettelijke basis. Met de introductie van de herziene code heeft de holding in 2017 haar reglementen en die van haar dochtervennootschappen in overeenstemming gebracht met de code. Deze reglementen zijn ook gepubliceerd op de websites van de dochtervennootschappen.

De code is geschreven voor beursgenoteerde vennootschappen en bevat dan ook vergaande verplichtingen om de aandeelhouders van informatie te voorzien, zodat zij hun rechten verder kunnen uitoefenen. In de bijzondere structuur van deze holding is daarvan geen sprake; hier gaat het immers om de invulling van het houderschap van de aandelen door één stichting. Een aantal bepalingen van de code is dan ook niet van toepassing. Dit betreffen de volgende principes en best practices uit de code: 1.6, 2.8, 3.1.1, 3.3.2, 3.3.3, 4.1, 4.2, 4.3 en 4.4.

Het bestuur van de stichting wordt periodiek geïnformeerd door de directie van de holding en de RvC. Verder wordt het bestuur van de stichting voorzien van alle relevante informatie voordat de jaarrekening van de holding wordt vastgesteld. Aan eventuele aanvullende informatieverzoeken van de stichting wordt door de holding, haar directie en de RvC voldaan.

De RvC-leden worden benoemd door het bestuur van Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen. De RvC van de holding kiest vrijwillig voor het in stand houden van een geheel onafhankelijke RvC in de zin van de code.

De benoeming van de directie van de holding en de directie van de dochtervennootschappen vindt plaats doordat de RvC van de holding iedere vijf jaar een licentie- en managementovereenkomst aangaat met Novamedia B.V. Daardoor is een aantal bepalingen van de code (deels) niet van toepassing (2.2.1, 2.2.4, 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.4.1 en 3.4.2). De raad van bestuur van Novamedia B.V. bestaat uit drie personen, te weten: mevrouw Van Aken, mevrouw Rog en de heer Verboven. De directie van de Goede Doelen Loterijen bestaat uit mevrouw Van Aken, mevrouw Rog en de heer Verboven.

Voorafgaand aan de invoering van de herziene code eind 2016 vervulde Risk Management, als onderdeel van de afdeling Risk Management & Legal, al de functie van interne auditdienst. Met de herziene code is een dergelijke afdeling verplicht geworden. Er is voor gekozen om de bestaande inrichting in stand te houden. Tevens valt de afdeling Risk Management & Legal onder de directie van de holding. Dit wijkt in die zin af van best practice 1.3.1 van de code, dat de RvC geen goedkeuring verleent aan de benoeming of het ontslag van leden van de afdeling Risk Management & Legal. Dit gebeurt door de directie, waarbij de afdeling Risk Management & Legal onder de dagelijkse leiding van de managing directors van de loterijen valt.

De auditcommissie van de RvC heeft direct contact met zowel de externe accountant als de interne auditor (afdeling Risk Management & Legal). De voor financiën en IT verantwoordelijke directieleden en de leden van de afdeling Risk Management & Legal zijn aanwezig bij de vergaderingen van de auditcommissie. Risk Management & Legal wordt iedere vergadering besproken. Het onderwerp risk management in de vorm van een volledige risico-inventarisatie staat één keer per jaar geagendeerd, waarbij de gehele RvC is betrokken. In de auditcommissie wordt tevens de opzet en effectiviteit van de interne risicobeheersingssystemen besproken. De voltallige RvC krijgt iedere vergadering de notulen van de afgelopen vergadering van de auditcommissie.

De externe accountant van de vennootschap neemt op verzoek van de auditcommissie deel aan de vergaderingen van de auditcommissie waarin de controleaanpak, de rapportage interim-bevindingen, de controlebevindingen in het accountantsverslag worden besproken en de uitkomsten van de IT assurance opdracht. Tevens is de accountant aanwezig bij de RvC-vergadering waarin de goedkeuring van de jaarrekening aan de orde wordt gesteld. De loterijen publiceren geen kwartaal- of halfjaarcijfers. De auditcommissie overlegt zo vaak als zij dit noodzakelijk acht, maar ten minste eenmaal per jaar, buiten aanwezigheid van de directie met de externe accountant. Hetzelfde geldt voor de afdeling Risk Management & Legal.

De benoeming en de evaluatie van de externe accountant wordt in de RvC-vergadering van april in aanwezigheid van de algemene vergadering van aandeelhouders behandeld.

Verslag raad van commissarissen

De Goede Doelen Loterijen zijn al dertig jaar succesvol en in beweging door continu te blijven innoveren, deelnemers te belonen voor hun loyaliteit en nieuwe deelnemers aan te trekken. De Nationale Postcode Loterij en Vriendenloterij dragen bij aan een rechtvaardige, groene, eerlijke en gezonde samenleving, waarin ook de waarde van kunst en cultuur behouden blijft. De raad van commissarissen van de holding (RvC) is er trots op dat door de inzet en betrokkenheid van alle loterijmedewerkers er in dit buitengewone jaar weer meer fondsen zijn geworven voor alle partners.

Aan de basis hiervan staan onze deelnemers. De Goede Doelen Loterijen en de goede doelen kunnen niet zonder onze deelnemers. Omdat zij massaal meespelen kunnen we bijdragen aan een betere wereld.

De leden van de RvC voelen zich verbonden met de collega's, de deelnemers, en de partners. De RvC is trots op de resultaten van 2021 en dankt iedereen voor zijn bijdrage aan de verwezenlijking van onze gezamenlijke idealen in deze uitzonderlijke tijd.

De leden van de RvC bedanken de in 2021 afgetreden commissarissen mevrouw Nijboer en de heer De Bruijn voor hun waardevolle bijdragen aan de organisatie.

Per 27 januari 2022 is mevrouw Griffith na twee zittingstermijnen afgetreden. De RvC bedankt haar in het bijzonder voor haar RvC-voorzitterschap. De directie is mevrouw Griffith zeer dankbaar voor haar bijdrage en advies aan de positionering van de Goede Doelen Loterijen, en haar persoonlijke betrokkenheid bij alle collega's van de Loterijen en het werk van de goede doelen.

Samenstelling RvC

De RvC bestaat per 31 december 2021 uit vijf personen die ten opzichte van elkaar, de directie en welk deelbelang dan ook, onafhankelijk opereren. In de zin van de code is de RvC volledig en onafhankelijk. De RvC is van mening dat de samenstelling tijdens het jaar 2021 aan de profielschets voldeed. In de statuten van de holding is vastgesteld dat een commissaris voor een periode van vier jaar wordt benoemd en één keer kan worden herbenoemd. Een commissaris kan maximaal twee keer een periode van vier jaar zitting hebben in de RvC. Op 27 januari 2022 is mevrouw Esmeijer toegetreden als commissaris. Per die datum heeft zij het voorzitterschap van de auditcommissie overgenomen van de heer Van der Pol die per 27 januari 2022 voorzitter van de RvC is geworden.

De RvC van de holding bestaat uit:

Voorzitter

Tot 27 januari 2022: mevrouw mr. L.J. Griffith, geboren op 1 november 1965 te District Suriname, tevens lid van de selectie- en benoemingscommissie.

Vanaf 27 januari 2022: de heer C. van der Pol, geboren op 22 november 1949 te Alphen aan den Rijn, tevens per 27 januari 2022 niet meer voorzitter maar lid van de auditcommissie en de selectie- en benoemingscommissie.

Financiële administratie, boekhouding, interne risico- en controlesystemen

Tot 31 mei 2021: mevrouw A.J.M. Nijboer, geboren op 1 augustus 1962 te Haarlem, tevens lid van de auditcommissie.

Per 1 juni 2021 tot 27 januari 2022: de heer P. Rosenmöller, geboren op 11 mei 1956 te Den Helder, tevens lid van de selectie- en benoemingscommissie en contactpersoon voor de ondernemingsraad.

Vanaf 27 januari 2022: mevrouw A. Esmeijer, geboren op 23 januari 1966 te Rotterdam, tevens per 27 januari 2022 voorzitter van de auditcommissie

Bestuursselectie, aanbeveling en ontwikkeling

Mevrouw mr. R.A.M. Zwart, geboren op 10 maart 1968 te Groningen, tevens voorzitter van de selectie- en benoemingscommissie.

Media en ontwikkeling loterijgerelateerde producten

De heer E.H. Verkoren, geboren op 8 augustus 1968 te Rotterdam, tevens voorzitter van de businesscommissie.

Bestuursstrategie en risico's verbonden aan de vennootschap

De heer C. van der Pol, geboren op 22 november 1949 te Alphen aan den Rijn, tevens voorzitter van de auditcommissie (tot 27 januari 2022) en lid van de auditcommissie (per 27 januari 2022) en lid van de selectie- en benoemingscommissie (per 27 januari 2022).

Aandeelhouder- en werknemersrelaties

De heer P. Rosenmöller, geboren op 11 mei 1956 te Den Helder, tevens lid van de selectie- en benoemingscommissie en contactpersoon voor de ondernemingsraad.

Rechtshandhaving, wet (inclusief EU-regels en richtlijnen oprichtingsdocumenten/statuten en corporate governance)

Tot 1 augustus 2021: de heer drs. Th.J.A.M. de Bruijn, geboren op 8 oktober 1948 te Eindhoven, tevens lid van de businesscommissie. Thans vacature.

Taken en reglementen

De RvC is verantwoordelijk voor het toezicht op het gebruik van de vergunningen. Daarnaast houdt de RvC zich bezig met de besluitvorming over de verdeling van de afdracht en de goedkeuring van de verdeling.

De RvC heeft de volgende reglementen vastgesteld;

- Reglement van de RvC;
- Profielschets van de omvang en samenstelling van de RvC;
- Gedragsregeling RvC;
- Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand;
- Reglement auditcommissie;
- Reglement selectie- en benoemingscommissie;
- Reglement businesscommissie;
- Reglement directie;
- Inrichting van de afdeling Risk Management & Legal.

In de reglementen zijn bepalingen opgenomen over de taak en de werkwijze van de raad. Zo is in het Reglement van de RvC vastgelegd dat de leden onafhankelijk van elkaar en van derden moeten kunnen opereren. Een individueel lid moet voldoende deskundig zijn voor zijn of haar functie, maar moet ook qua profiel passen binnen de raad. Op die manier ontstaan er geen hiaten in kennis. Ook is de rol van de voorzitter vastgelegd, evenals de samenstelling en de rol van de kerncommissies, te weten de audit-, de business- en de selectie- en benoemingscommissie.

Rekening houdend met de aard van de onderneming, haar werkzaamheden en het diversiteitsbeleid, is de omvang, samenstelling en verdeling van taken zoals hierna wordt beschreven. Deze profielschets is vastgesteld op 4 juni 2019.

Profielschets

De RvC bestaat uit ten minste drie leden en bij voorkeur uit zeven leden. De samenstelling van de RvC is zodanig dat de combinatie van ervaring, deskundigheid, nationaliteiten, geslacht en onafhankelijkheid van de leden de RvC het best in staat stelt om te voldoen aan de diverse verplichtingen jegens de vennootschap en jegens de bij de vennootschap betrokkenen. De RvC benoemt een voorzitter en een vicevoorzitter. De voorzitter draagt zorg voor het goed functioneren van de RvC en de commissies en is namens de RvC het voornaamste aanspreekpunt voor de directie en de aandeelhouders over het functioneren van leden van de directie en leden van de RvC. De zaken waarop de voorzitter toeziet, zijn vastgelegd in het Reglement van de raad van commissarissen. Deze zaken zijn in overeenstemming met bepaling 2.3.6 van de Nederlandse Corporate Governance Code. De RvC wordt ondersteund door de secretaris van de vennootschap. De secretaris ziet toe op het volgen van de juiste procedures, faciliteert de informatiestromen en ondersteunt de voorzitter bij de organisatie van de raad. De secretaris wordt benoemd en ontslagen door de directie.

Leden van de RvC worden op basis van de volgende criteria geselecteerd en benoemd conform het diversiteitsbeleid:

- Achtergrond/opleiding/training;
- (Internationale) ervaring en vaardigheden;
- Onafhankelijkheid;
- Nationaliteit;
- Leeftijd;
- Geslacht;

- Affiniteit met de werkgebieden van de Goede Doelen Loterijen en met die van de partners van de Goede Doelen Loterijen.

De RvC is bij voorkeur als volgt samengesteld:

- Landelijk bekende voorzitter;
- Drie leden met ervaring op bestuurlijk terrein (overheid, maatschappelijk);
- Drie leden met een bedrijfsmatige achtergrond.

Ter ondersteuning van de RvC fungeren drie commissies:

- Auditcommissie: minimaal twee leden;
- Selectie- en benoemingscommissie: minimaal twee leden;
- Businesscommissie: minimaal twee leden.

Corporate Governance Code

De holding kiest er vrijwillig voor zich te houden aan de Nederlandse Corporate Governance Code. De reglementen die de RvC heeft vastgesteld, zijn openbaar. Ze staan op de websites van de loterijen, die voor iedereen te bezoeken zijn.

Wet bestuur en toezicht

De Wet bestuur en toezicht is op 1 januari 2013 in werking getreden. Via deze wet wordt een maximum gesteld aan het aantal functies dat bestuurders en commissarissen kunnen bekleden. De wijziging beoogt onder meer om de kwaliteit van het bestuur en toezicht te waarborgen. De RvC past deze wetgeving toe bij de (her)benoeming van commissarissen. Daarnaast voldoet zowel de RvC als de directie aan het diversiteitsquotum van de Wet bestuur en toezicht omdat ten minste 30% vrouwelijke en ten minste 30% mannelijke commissarissen zitting hebben. Belangenverstrengeling tussen de commissarissen en de holding wordt vermeden. Er zijn in 2021 bij de holding en de groepsmaatschappijen geen transacties geweest, waarbij tegenstrijdige belangen van commissarissen hebben gespeeld. De bezoldiging van de commissarissen is vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders en vooraf getoetst bij de Belastingdienst, gezien de ANBI-status van de loterijen. De hoogte van het bedrag wordt vermeld in de toelichting. Er is geen bezoldiging van de directieleden van toepassing. Voor de directievoering ontvangt Novamedia jaarlijks een bedrag.

Als er zich een tegengesteld belang voordoet met betrekking tot transacties tussen de loterijen en Novamedia, dan wordt een dergelijke transactie goedgekeurd door de voltallige RvC van de loterijen en getekend door minimaal twee commissarissen van de loterijen.

De RvC heeft onder andere de volgende taken:

- Houden van toezicht op, de (eventueel voorafgaande) controle op en adviseren van de directie over:
 - De realisatie van de doelstellingen van de vennootschap;
 - De strategie, cultuur en waarden die zijn gericht op waarde-creatie op de lange termijn voor de samenleving, en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten;
 - De opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
 - Het financiële verslaggevingsproces;
 - De naleving van de wet- en regelgeving;
 - De verhouding met aandeelhouders;
 - De voor de onderneming relevante, maatschappelijke aspecten van ondernemen; het goedkeuren van de jaarlijkse begroting en belangrijke investeringen van de vennootschap;

- Goedkeuren van de jaarlijkse uitkering aan partners op grond van de financiële reglementen van de Nationale Postcode Loterij en de VriendenLoterij, en ook besluiten over de verdeling van de overige afdracht aan bestaande en eventueel nieuwe partners;
- Openbaar maken, naleven en handhaven van de corporate-governancestructuur van de vennootschap;
- Selecteren en voordragen van de externe accountant van de vennootschap;
- In behandeling nemen van en beslissen over gemelde, potentiële tegenstrijdige belangen tussen de vennootschap enerzijds en leden van de directie, de externe accountant en de aandeelhouder anderzijds;
- In behandeling nemen van en beslissen over gemelde, vermeende onregelmatigheden die het functioneren van de directie betreffen.

De RvC bespreekt ten minste éénmaal in het jaar:

- Het functioneren van de RvC, van de afzonderlijke commissies en dat van zijn individuele leden, en de conclusies die hieraan verbonden moeten worden;
- Het gewenste profiel, de samenstelling, het diversiteitsbeleid en de competentie van de RvC;
- Het functioneren van de directie en dat van haar individuele leden, en de conclusies die hieraan verbonden moeten worden;
- De strategie van de onderneming en de risico's die hieraan zijn verbonden, en de uitkomsten van de beoordeling door de directie van de opzet;
- De werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, en eventuele significante wijzigingen hierin.

Vergaderingen RvC in 2021

De RvC heeft in 2021 zeven keer vergaderd in aanwezigheid van de directie - waarvan twee strategiesessies - en eenmaal in aanwezigheid van de algemene vergadering met de bestuursleden van de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen. De agenda voor de vergaderingen is opgesteld conform het Reglement van de raad van commissarissen en de statuten van de holding. Daarnaast waren alle commissarissen aanwezig bij de Droomfondspresentatie van de genomineerde goede doelen.

Aanwezigheid (%) van commissarissen bij vergaderingen in 2021:

Naam	RvC- vergaderingen	aanwezigheid bij commissievergadering
mevrouw Griffith (voorzitter)	100%	100%
de heer De Bruijn (5 vergaderingen in functie)	100%	100%
mevrouw Nijboer (4 vergaderingen in functie)	75%	100%
de heer Van der Pol	100%	100%
de heer Rosenmöller	86%	100%
de heer Verkoren	100%	100%
mevrouw Zwart	100%	100%

Roulatieschema van de commissarissen

Naam	datum benoeming	(geplande) datum herbenoeming	uiterlijke datum van aftreden
mevrouw Griffith (voorzitter)	28 januari 2014	28 januari 2018	28 januari 2022
de heer Van der Pol	1 november 2014	1 november 2018	1 november 2022
de heer Rosenmöller	3 juni 2019	3 juni 2023	3 juni 2027
de heer Verkoren	16 april 2020	16 april 2024	16 april 2028

mevrouw Zwart	8 oktober 2015	8 oktober 2019	8 oktober 2023
mevrouw Esmeijer	27 januari 2022	27 januari 2026	27 januari 2030

Hoofd- en nevenfuncties van de commissarissen

Hoofd- en nevenfuncties van commissarissen worden bij aantreden en daarna jaarlijks beoordeeld. Hierbij zijn geen belangenverstrengelingen geconstateerd. Gedurende 2021 zijn de functies van de commissarissen als volgt.

Naam	Functie
mevrouw Griffith	lid raad van commissarissen ABN AMRO commissaris TenneT commissaris Gassan Diamonds voorzitter Nederlands Filmfonds voorzitter Nederlands Violconcouren
de heer Van der Pol	voorzitter raad van commissarissen ASR <i>(tot 1 mei 2021)</i> voorzitter Board Ortec Finance voorzitter raad van commissarissen Total Care
de heer Rosenmöller	voorzitter VO-raad <i>(tot 1 december 2021)</i> fractievoorzitter GroenLinks Eerste Kamer bestuurslid Pensioenfonds ABP <i>(per 1 december 2021)</i>
de heer Verkoren	directeur Conclusion commissaris RET lid Economic Board Utrecht
mevrouw Zwart	directeur Waterbedrijf Groningen N.V. bestuurslid Stichting Museum de Oude Wolden voorzitter Stichting Gebroeders Hessefonds commissaris Cogas NV voorzitter Koninklijk Water Netwerk (KNW) commissaris Friese Ontwikkelingsmaatschappij (FOM NV) bestuurslid Waterinnovatiefonds NWB

Agendapunten in 2021

De belangrijkste onderwerpen op de agenda in 2021 die voortvloeiden uit de taken van de RvC, staan hier weergegeven. De RvC heeft de bijdragen aan partners definitief vastgesteld op basis van de opbrengst van de loterijen 2021 én de uitkomsten van evaluaties van partners. Op de agenda stonden tevens het beleid en de strategie. Daarnaast is ruim stilgestaan bij de marktontwikkelingen en de wet- en regelgeving voor de loterijen en de toekomst van de loterijen (zie hiervoor het directieverslag).

Verder waren onderwerpen van aandacht:

- corona en het welzijn van de medewerkers en de organisatie;
- ontwikkelingen ten aanzien van de kansspelwetgeving, met name rondom kansspelen op afstand;
- de profielschets van de RvC en de opvolging van mevrouw Griffith, Nijboer en de heer De Bruijn;
- de samenvoeging van de VriendenLoterij en de BankGiro Loterij;
- toekomst van de toewijzingen en verdeling van de opbrengst voor goede doelen.

De RvC heeft onderling gesproken en met leden van de RvC van Novamedia over de governance, in welke mate deze de strategie ondersteunt en over aandachtspunten die er op dat vlak zijn.

Daarnaast heeft de RvC aandacht besteed aan de evaluatie van onder andere het functioneren van de directie, het eigen functioneren en het functioneren van de leden van de RvC. De zelfevaluatie heeft in een afzonderlijke RvC-vergadering plaatsgevonden op 27 januari 2022 in afwezigheid van de directie.

Gezien het hoge bedrag dat beschikbaar is voor de afdracht aan partners, besteedt de RvC veel aandacht aan het periodiek vaststellen van het toekenningsbeleid van de opbrengst voor goede doelen. De statuten, vergunningen, financiële reglementen en overeenkomsten met bestaande partners vormen de basis voor de besluitvorming over de afdracht. De RvC besluit over alle toekenningen die ten laste komen van het bedrag dat beschikbaar is voor de goede doelen. Daarnaast zijn financiën en risk management inclusief het interne risicobeheersings- en controlesysteem onderwerpen op de agenda.

Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders in april zijn het accountantsverslag en de jaarrekening van de holding besproken en is de jaarrekening goedgekeurd. De algemene vergadering van aandeelhouders heeft de jaarrekening vervolgens vastgesteld.

De loterijen hebben kernwaarden, te weten sustainable, sharing, fun en courageous. Novamedia en de Postcode Loterijen hebben een United Postcode Lotteries Guide ontwikkeld, waarin de belangrijkste elementen, het cultuurbeleid en de kernwaarden zijn opgenomen. In dit handboek zijn de ingrediënten voor de loterijen vastgelegd ten behoeve van onze medewerkers. In november 2021 is door de RvC expliciet stilgestaan bij het cultuur- en inclusiviteitsbeleid.

De benoemingscommissie

De benoemingscommissie is in 2021 tweemaal bijeengekomen en heeft daarnaast verschillende keren overleg gevoerd met de directie. De belangrijkste onderwerpen zijn geweest het functioneren van managing directors en directie. Evenals opvolgingsvraagstukken van managing directors, directie en leden van de RvC en het uitvoeren van andere toezichthoudende taken met betrekking tot human resources, op verzoek van de RvC.

De businesscommissie

De businesscommissie had in 2021 aandacht voor de marketing- en commerciële strategie van de loterijen. Zij heeft iedere vergadering verschillende campagnes en strategische marketingonderwerpen behandeld. De commissie is dit jaar tweemaal bijeengekomen.

De auditcommissie

De auditcommissie heeft conform het Reglement auditcommissie de volgende doelstelling: leveren van een bijdrage aan het effectief, efficiënt en rechtmatig functioneren van de holding en de Goede Doelen Loterijen. Dit doet de commissie door de RvC te adviseren bij de toezichthoudende taak. Daarnaast adviseert de commissie de directie en het management bij de uitvoering van financiële taken en bij de financiële verantwoording en informatieverschaffing.

Om die doelen te bereiken, heeft de auditcommissie zich in 2021 beziggehouden met de volgende onderwerpen:

- Beoordelen en verkrijgen van inzicht in de gebieden met de grootste (financiële) risico's en in de wijze waarop de directie en het management deze risico's effectief beheersen;
- Interne beheersing en risicomanagement, gebaseerd op uniforme internationale methodieken;
- Verslaggeving (jaarrekening, tussentijdse informatie, beleidsinformatie);
- Externe accountant: benoeming, functioneren, de relatie met de accountant, waaronder in het bijzonder zijn onafhankelijkheid, de bezoldiging en opdrachten die niet controle-gerelateerd zijn;
- IT-ontwikkelingen en beveiliging, waaronder risico's op het gebied van cybersecurity, gebaseerd op internationaal beleid;
- Rapporteringseisen: voorbereiden RvC-vergaderingen met de directie en het management, waarin de jaarrekening en het jaarverslag of tussentijdse financiële cijfers zijn besproken. Ten minste eenmaal per jaar bespreekt en beoordeelt de auditcommissie met de directie en het management de algemene, financiële strategie, het financieel beleid en de financiële procedures.

De auditcommissie is in 2021 viermaal in vergadering bijeengekomen. Vaste onderwerpen van gesprek zijn de verwachte opbrengst- en exploitatieresultaten voor het desbetreffende boekjaar (latest estimates), de werkzaamheden van de afdeling Risk Management & Legal, naleving van wet- en regelgeving en risicomanagement.

Daarnaast is aandacht besteed aan:

- De coronacrisis en de mogelijke impact op de loterijen;
- Het financiële verslag 2021 van de holding;
- De bevindingen van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. naar aanleiding van de accountantscontrole 2021;
- Het controleplan 2021 en de rapportage interim-bevindingen 2021 van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.;
- De begrotingen voor 2022;
- Voortgang en planning jaarplannen afdeling Risk Management & Legal 2021 en 2022;
- Liquiditeitenbeheer en de spreiding van middelen, en de selectie van het huisbankierschap eind 2021;
- De implementatie van een nieuw internationaal financieel systeem (Oracle);
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Aandeelhouder- en werknemersrelaties

De ondernemingsraad heeft in 2021 diverse gesprekken met de heer Rosenmöller gevoerd. Hierin zijn met name de impact van de coronapandemie en de verkiezingen van de nieuwe OR-leden in 2021 besproken. Tevens is in een korte terugblik het jaar doorlopen.

De jaarrekening

Voor de jaarrekeningcontrole 2021 is PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. benoemd als externe accountant. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2:101 lid 3 BW legt de RvC de door de directie opgemaakte jaarrekening ter vaststelling voor aan de algemene vergadering van aandeelhouders. Gezien het eigen vermogen en de financiële positie van de loterijen is de jaarrekening opgesteld op continuïteitsbasis. De jaarrekening is goedgekeurd door de

voltallige RvC en bevat de goedkeurende controleverklaring van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Daarnaast heeft de RvC de begrotingen van de loterijen voor 2022 goedgekeurd.

Bezoldiging directievoering

De Goede Doelen Loterijen betaalt aan Novamedia een vergoeding voor de directievoering. Dit is een vergoeding een managementvergoeding voor verschillende disciplines en is toegelicht in de grondslagen van de jaarrekening onder de paragraaf verbonden partijen.

Het bestuur van Novamedia is verantwoordelijk voor het opzetten en besturen van de Loterij-operaties die werken met de merken en Loterij-formats van Novamedia. Op dit moment zijn dat zes Loterijen in vijf landen, naast Nederland in Zweden, Groot-Brittannië, Duitsland en Noorwegen.

Bezoldiging RvC

De bezoldiging voor de leden van de RvC van de Goede Doelen Loterijen betreft een vaste vergoeding per commissaris en een vaste toeslag voor de zitting in een additionele commissie dan wel voor het voorzitterschap. De totale bezoldiging over 2021 bedroeg € 122.667 exclusief btw (2020: € 144.833). Per commissaris was de vergoeding over 2021 als volgt:

Naam	bezoldiging	onkostenvergoeding
mevrouw Griffith (voorzitter)	€ 22.000	€ 1.500
de heer De Bruijn *	€ 9.917	€ 875
mevrouw Nijboer *	€ 7.083	€ 625
de heer Van der Pol	€ 19.000	€ 1.500
de heer Rosenmöller	€ 18.167	€ 1.500
de heer Verkoren	€ 18.500	€ 1.500
mevrouw Zwart	€ 19.000	€ 1.500

* De heer De Bruijn is per 1 augustus 2021 afgetreden en mevrouw Nijboer per 1 juni 2021.

Verslag directie

Samen sterk

Al meer dan dertig jaar vragen wij onze loterijdeelnemers mee te spelen voor mooie prijzen waarmee ze tevens bijdragen aan een betere wereld. Een groene wereld zonder armoede, waarin mensenrechten worden gerespecteerd, iedereen kan meedoen, met behoud van erfgoed en een bloeiende culturele sector. Doordat onze deelnemers ook afgelopen jaar in groten getale meespeelden, kunnen we honderden organisaties steunen die werken aan die betere wereld. Jaarlijks wordt ruim € 465 miljoen aan structurele steun gegeven. Dit is al meer dan 30 jaar de kracht van de goededoelenloterijen.

Sinds 16 augustus 2021 hebben de VriendenLoterij en BankGiro Loterij hun krachten gebundeld in een vernieuwde VriendenLoterij. Over 2021 dragen wij 42% van de inleg van de Postcode Loterij en VriendenLoterij af aan goededoelenorganisaties, culturele partners, clubs en verenigingen. Bijvoorbeeld aan partners van de Postcode Loterij, zoals Amnesty International, de Hartstichting en de Waddenvereniging. De vernieuwde VriendenLoterij maakt zich sterk voor alle organisaties die zich inzetten voor het behoud van cultureel erfgoed en het welzijn van mensen én biedt de mogelijkheid tot het geormerkt meespelen.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de vele organisaties die worden ondersteund door de Goede Doelen Loterijen. Een uitgebreid overzicht van deze organisaties is weergegeven op de websites van de loterijen en in de publieksverslagen.

Ook in 2021 voelden we de invloed van de wereldwijde uitbraak van het coronavirus. Het virus stelde ons voor grote uitdagingen om onze deelnemers te blijven bereiken. Voor het eerst in onze geschiedenis werd er niet groots en publiekelijk feest gevierd tijdens de Kanjeruitreiking op 1 januari. We hebben gezocht naar creatieve manieren en het is gelukt om onze deelnemers op een persoonlijke en veilige manier te bereiken.

Internationale strategie

Recente marktontwikkelingen onderstrepen het belang van Novamedia en de Postcode Loterijen om de krachten internationaal te bundelen om de bijdragen aan goede doelen op peil te houden. De Postcode Lottery Group heeft daarom de groeistrategie voor de Loterijen geactualiseerd. Als uitvloeisel daarvan zal in 2022 gewerkt worden aan het versterken van de samenwerking, de kennisuitwisseling en harmonisatie tussen de loterijen en onze marketing-, financiële, IT-, HR- en andere afdelingen.

Verbetering van onze financiële processen

Als onderdeel van de krachtenbundeling van de Postcode Lottery Group, zijn we bezig met het standaardiseren en vereenvoudigen van onze financiële processen binnen Novamedia en de Postcode Loterijen door te migreren naar de Oracle Finance Cloud voor de hele groep. Een internationaal team van financiële medewerkers houdt toezicht op het veranderingsproces.

Ontwikkelingen in de kansspelmarkt

Uitspraak Raad van State over loterijstelsel

In maart 2021 kwam de langverwachte uitspraak van de afdeling Bestuurs-rechtspraak van de Raad van State inzake het loterijstelsel. De Raad van State is van mening dat het huidige duale stelsel met enerzijds monopolieloterijen en

anderzijds artikel 3-loterijen prima is zoals het is. Er zijn weliswaar overeenkomsten tussen de twee typen loterijen maar de verschillen in aard en functie (kanalisatie versus fondsenwerving) legitimeren volgens de Raad van State een onderscheid in bepaalde vergunningsvereisten. Helaas heeft de Raad van State niet erkend dat alle loterijen zowel een kanaliserende als een fondsenwervende functie hebben, en dat genoemde verschillen theoretisch van aard zijn. In de praktijk vervullen alle loterijen dezelfde functie: mensen doen in de eerste plaats mee met een loterij vanwege de kans op het winnen van een grote prijs.

Hiermee is de juridische noodzaak voor een herziening van het loterijstelsel verdwenen. Het is aan de politiek en het kabinet om te kijken welke wijzigingen op de korte termijn aangebracht kunnen worden om het stelsel beter te laten functioneren. Onze inzet blijft op de lange termijn een uniformering van de vergunningsvoorwaarden, met andere woorden: een gelijk speelveld. Dit is cruciaal om de loterijbijdragen aan de samenleving op de lange termijn duurzaam veilig te stellen.

Opening online kansspelmarkt

Het jaar 2021 stond daarnaast voornamelijk in het teken van de opening van de online kansspelmarkt. Op 1 oktober werd bekend dat er tien vergunningen verleend waren voor het aanbieden van online sportwedenschappen en casinospelen. Veel grote internationale aanbieders zaten nog op het zogeheten strafbankje en zullen pas in de loop van 2022 in aanmerking komen voor een vergunning.

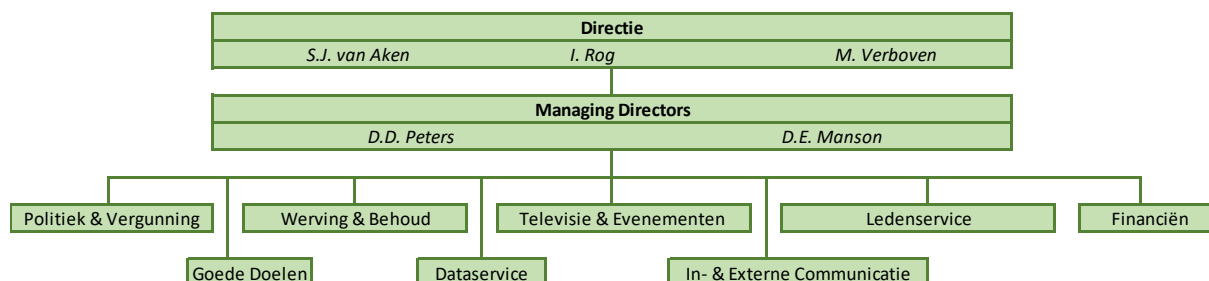
Hiermee is de toegang van internationale commerciële miljardenbedrijven tot de Nederlandse kansspelmarkt een feit. De meeste Europese landen gingen ons al voor waarbij dit leidt tot steeds meer beperkingen voor de kansspelmarkt als geheel. Ook loterijen worden hierdoor geraakt.

Zoals verwacht ging de opening in oktober 2021 gepaard met veel media aandacht en veel reclame-uitingen. Het duurde dan ook niet lang voordat er een debat in de Tweede Kamer plaatsvond, op 15 december 2021. De meeste partijen uitten hun zorgen over de hoeveelheid reclames en het bereiken van kwetsbare groepen en minderjarigen. Om die reden werd dan ook een aantal moties aangenomen om reclame voor risicovolle kansspelen in te perken. Loterijen zijn hiervan uitgezonderd.

Voor de loterijen is het van groot belang dat de uitzondering voor loterijen in stand wordt gehouden. Loterijen zijn immers veilige kansspelen en moeten in staat blijven om fondsen te werven voor het maatschappelijk middenveld zonder onnodige beperkingen. De aangenomen motie Heerema uit datzelfde debat laat zien dat een meerderheid van de Kamer dit belang ook in ziet. Deze motie roept de regering op om het onderscheid tussen risicoarme en risicovolle kansspelen te verankeren, zodat de gevolgen voor loterijen worden meegewogen bij elke wijziging in het kansspelbeleid.

Samenstelling van de directie en managing directors

De statutaire directie van de Loterijen wordt gevormd door drie personen: mevrouw Van Aken, mevrouw Rog en de heer Verboven. De directie heeft een deel van de dagelijkse leiding gemandateerd aan de managing directors. Het organogram ziet er als volgt uit.

Novamedia

Novamedia B.V. wordt aangemerkt als verbonden partij aangezien de raad van bestuur van Novamedia de directie voert over de twee loterijen. Nadere informatie over transacties met verbonden partijen wordt toegelicht in de grondslagen van de jaarrekening onder de paragraaf verbonden partijen.

De deelnemers

Onze deelnemers staan aan de basis van al onze activiteiten bij de Loterijen en voor de goede doelen. Met hun deelname helpen we organisaties die zich inzetten voor mens en natuur, welzijn en voor behoud van cultureel en historisch erfgoed. Via internet, televisie, brieven, telefoon en (sociale) media onderhouden we het contact met de deelnemers en informeren we hen over wat er mede dankzij hun deelname mogelijk is gemaakt.

De opbrengst voor goede doelen

Over 2021 is 42% van de inleg van de loterijen geschonken aan jaarlijkse partners. Hiermee is voldaan aan de in de vergunning opgenomen minimale afdracht van 40%. In het financiële reglement is per loterij vastgelegd hoe het bedrag dat beschikbaar is voor goede doelen, wordt verdeeld. De RvC besluit periodiek tot het vaststellen van deze verdeelsleutel. Wij onderhouden contact met de goededoelenorganisaties en behandelen de aanvragen voor (extra) bijdragen. Naast het financiële reglement zijn per loterij toekenningscriteria vastgesteld. De afdeling Goede Doelen en Partnerships adviseert de directie bij de totstandkoming van de voordracht voor de verdeling van de beschikbare middelen. De definitieve besluitvorming vindt plaats door de RvC van de holding.

In haar funding philosophy stelt de Postcode Lottery Group dat een vrij besteedbare schenking het beste bijdraagt aan de impact van de begunstigde organisatie en haar missie. Meerjarige financiering zonder beperkingen, gebaseerd op vertrouwen, is essentieel voor maatschappelijke organisaties. Voor organisaties die zich mede richten op noodsituaties (zoals bij de pandemie, de oorlog in Oekraïne, overstromingen) stelt dit geld hen in staat om dat waar nodig meteen in te zetten daar waar de onmiddellijke behoefte is. Ongeoordeelde

financiering is ook belangrijk voor belangenorganisaties die zich bezighouden met complexe kwesties, waarbij zij soms onafhankelijk van regeringen en bedrijven moeten kunnen werken.

Postcode Loterij

Over 2021 schenken wij 42% van de inleg van de Postcode Loterij aan goededoelenorganisaties op het gebied van mens en natuur. Dankzij de deelnemers groeit de Postcode Loterij al meer dan dertig jaar. We kunnen daardoor dit jaar 148 organisaties met een jaarlijkse bijdrage steunen.

VriendenLoterij

Van de inleg van de VriendenLoterij gaat over 2021 42% naar musea, topinstellingen, goededoelenorganisaties, clubs en verenigingen. Om het succes te kunnen voortzetten en onze fondsenwervende kracht verder te versterken voor de toekomst, in een sterk veranderende en competitieve kansspelmarkt, heeft in 2021 de VriendenLoterij zijn krachten gebundeld met de BankGiro Loterij. De vernieuwde VriendenLoterij maakt zich sterk voor alle organisaties die zich inzetten voor het behoud van cultureel erfgoed en het welzijn van mensen. Hiermee voegen we een hogere prijzenpot toe aan onze loterij, waarmee de VriendenLoterij nog aantrekkelijker geworden is voor de deelnemers.

Ook ontvangen alle deelnemers als bevestiging van hun betrokkenheid bij anderen en onze kunst en cultuur, de VriendenLoterij VIP-KAART. Daarmee krijgen zij unieke voordelen: gratis toegang tot meer dan honderd musea in Nederland, korting op dagjes weg en kans op vip-arrangementen.

Geoormerkte loten: de deelnemer steunt een specifiek doel

De VriendenLoterij biedt deelnemers ook de mogelijkheid om zelf te bepalen voor welk doel zij meespelen. Deelnemers spelen dan geoormerkt mee. Vele deelnemers spelen inmiddels op deze wijze mee voor een specifieke organisatie. Behalve voor culturele of landelijke goededoelenorganisaties spelen deelnemers vaak mee voor clubs en verenigingen in hun eigen buurt.

Goededoelenprijzen

De Goede Doelen Loterijen zijn altijd op zoek naar nieuwe manieren om de deelnemers te betrekken bij de missie van de loterijen. Via ons prijzenpakket willen wij hier nader invulling aan geven. Concreet betekent dit dat er naast de geldprijzen en prijzen in natura meer prijzen zijn gekomen, die in lijn zijn met de missie van de goede doelen. Prijzen die worden ingekocht bij het goede doel en waarvan dat doel ook direct profiteert. Prijzen waar zowel de goede doelen als deelnemers van profiteren, noemen wij 'goededoelenprijzen'. In 2021 zijn bijvoorbeeld kaarten ingekocht voor de musical Diana & Zonen, die gewonnen konden worden door de deelnemers.

Droomfonds

Met het Droomfonds willen we nieuwe, moedige en baanbrekende initiatieven mogelijk maken. Dit jaar ontvangt Solidaridad vanuit het Droomfonds € 12,7 miljoen voor het project 'Van Klimaatlachtoffers naar Klimaathelden'. Hierbij helpt de stichting 100.000 kleinschalige boeren de strijd tegen zowel armoede als klimaatverandering aan te gaan.

Kleinschalige boeren in ontwikkelingslanden hebben vaak te lijden onder de negatieve gevolgen van klimaatverandering, denk aan het verlies van hun oogst en de daarmee samenhangende daling van inkomen. Tegelijkertijd is het juist deze groep die een belangrijke bijdrage kan leveren aan de strijd tegen de klimaatcrisis. Solidaridad investeert daarom in deze boeren en helpt hen met het implementeren van klimaat slimme landbouwmethodes die uitstoot voorkomen én

zorgen voor CO2-opname uit de lucht. Daarnaast helpt Solidaridad deze boeren om emissierechten online te verkopen, waardoor 100.000 boeren (voor het eerst) toegang krijgen tot de internationale emissiehandel, en hun inkomsten mogelijk tot wel 20-60% toenemen.

Risicobeheersing en toezicht

De directie draagt zorg voor een adequaat, intern risicobeheersings- en controlesysteem dat gericht is op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de volgende punten:

- het bereiken van haar doelstellingen;
- effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsprocessen;
- betrouwbaarheid van de (financiële) informatievoorziening;
- naleving van relevante wet- en regelgeving.

Dit systeem bestaat uit de organisatiestructuur, de opzet van de administratieve organisatie, managementrapportages, de uitvoering van controlewerkzaamheden en de toetsing hierop door de afdeling Risk Management & Legal. Daarnaast heeft de RvC hierbij een toezichthoudende en adviserende rol.

Om de organisatie van de loterijen zo goed mogelijk te laten verlopen, hebben de loterijen een intern risicobeheersings- en controlesysteem dat gebaseerd is op ISO 31000. De instrumenten van dit systeem zijn:

- Een risicomangementproces (identificeren, analyseren en beheersen van risico's), gericht op de waarborg dat de strategische, operationele, financiële en compliance-doelstellingen van de Goede Doelen Loterijen worden gehaald;
- Interne controle op de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlemaatregelen;
- Het Reglement van de raad van commissarissen, waaronder de profielschets en de gedragsregeling, voor het bevorderen van een effectief toezicht door de leden van de RvC;
- Een code of conduct ten aanzien van de maatschappelijke en milieuverantwoordelijkheid van onze leveranciers;
- Handleidingen voor de inrichting van de financiële verslaggeving en procedures voor de opstelling daarvan;
- Een systeem van monitoring van en rapportage over de aanwezige beheersingsmaatregelen ten aanzien van compliance en communicatie met (potentiële) deelnemers.

Een belangrijk vast onderdeel op de agenda van de directie en de auditcommissie is de evaluatie van de belangrijkste onderkende risico's en de mate waarin de huidige maatregelen nog voorzien in een adequate beheersing van deze risico's. Monitoring van maatregelen voor het beheersen van de voornaamste risico's en de onderliggende processen vormt de basis voor de werkzaamheden van de afdeling Risk Management & Legal, die onafhankelijk rapporteert aan directie en auditcommissie.

Het team risk management heeft in overleg met zijn directie vanuit zijn interne auditfunctie diverse controles uitgevoerd van de bedrijfsprocessen.

Daarnaast is er een intern IT-auditprogramma. Het primaire doel van de interne IT-audits is om vast te stellen of de beveiliging van informatie bij de Goede Doelen Loterijen voldoet aan de daaraan gestelde interne en externe vereisten, zoals onder andere is gesteld in de ISO 27001. In 2021 is er tevens een surveillance-audit door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. uitgevoerd, wat heeft geresulteerd in het behoud van het ISO 27001-certificaat.

De Goede Doelen Loterijen onderkennen de volgende voornaamste strategische, operationele, financiële en compliance risico's:

- Coronavirus

Tijdens de coronapandemie hebben de Goede Doelen Loterijen maatregelen getroffen om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen. De belangrijkste operationele bedrijfsprocessen gaan onverminderd door, ondanks de door de overheid ingevoerde thuiswerkmaatregelen. De additionele ingevoerde risico-beheersingsmaatregelen bestaan onder andere uit het bijwerken van het continuïteitsplan en het periodiek monitoren van de situatie en het welzijn van medewerkers.

- Vergunningen voor het organiseren van loterijen

De Kansspelautoriteit geeft vergunningen af voor bepaalde tijd. De statuten, vergunningen, deelnemersreglementen en financiële reglementen vormen het kader waarbinnen de activiteiten worden uitgevoerd. De directie en de RvC zorgen ervoor dat de organisatie handelt conform de vergunningen. Naleving van wet- en regelgeving is van fundamenteel belang voor de voortzetting van de activiteiten van de Goede Doelen Loterijen. Door incorporatie van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving in het normenkader van de bedrijfsprocessen wordt blijvend gewerkt aan compliance. Daarnaast wordt de Kansspelautoriteit ieder kwartaal geïnformeerd. De autoriteit ontvangt per kwartaal diverse rapportages en jaarlijks de jaarrekening met controleverklaring en IT-assurance-verklaringen. Het ministerie van Justitie en Veiligheid ontvangt daarnaast ook jaarlijks de jaarrekening en publieksverslagen.

- Ontwikkelingen in kansspelwetgeving

Zoals te lezen is in het directieverslag op pagina vier, is de markt voor online kansspelen sinds 1 oktober 2021 geopend. Dit brengt als risico met zich mee dat er strengere wet- en regelgeving komt. Het is van groot belang dat loterijen hiervan uitgezonderd blijven.

Daar waar de online markt aan grote veranderingen onderhevig is, is er weinig beweging op de loterijmarkt door de eerder genoemde uitspraak van de Raad van State. Dit heeft als gevolg dat er nauwelijks tot geen ruimte is voor innovatie van onze loterijen, terwijl het juist nu belangrijk is om loterijen aantrekkelijk te houden ten opzichte van het nieuwe online aanbod.

- Het reputatierisico van de loterijen

De loterijen hebben als doelstelling fondsen te werven voor goede doelen. Er is geen winstoogmerk, de loterijen hebben een ANBI-status. Om reputatierisico te voorkomen is het van groot belang dat de operationele processen goed worden uitgevoerd. Die verplichting hebben ze naar de vergunningverstrekker, de deelnemers en de partners. De loterijen streven dan ook naar een foutentolerantie van nihil. Alle operationele processen, de procedures en het risicobeheersings- en controlesysteem zijn daarop ingericht.

- Privacy en informatiebeveiliging

Om compliant te zijn en te blijven met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is er onder andere een Data Protection Officer. Ook is er een privacy framework opgezet, waarbij alle afdelingen van de loterijen zijn betrokken. Op deze manier wordt de borging van privacy breed gedragen binnen de organisatie. Daarnaast hebben de loterijen in 2021 het ISO 27001-certificaat behouden. Dit is de waarborg voor het continu verbeteren en optimaliseren van de informatieveiligheid binnen de loterijen.

- Afhankelijkheid gekwalificeerd personeel

Het belang van voldoende gekwalificeerd personeel is een permanent aandachtspunt van de directie. In 2021 is er extra aandacht besteed aan strategische personeelsplanning en het aanbieden van gerichte trainingen en opleidingen. Internationale uitwisseling van collega's staat op de agenda.

- Afhankelijkheid geautomatiseerde systemen

Voor een zorgvuldige omgang en verwerking van de gegevens die onze deelnemers ons toevertrouwen, werken de loterijen met meerdere systemen, waaronder het lotenadministratiesysteem Beehive. Om deze risico's zo klein mogelijk te houden hebben wij een aantal beheersingsmaatregelen ingevoerd, waaronder ISO-certificering, het uitvoeren van externe en interne audits en security incident event monitoring.

- Rente- en kasstroomrisico

Conform de vergunning schenken wij de gelden aan de goede doelen. De afdrachten worden voor een deel gedurende het jaar uitbetaald. Om voldoende liquide middelen tijdig beschikbaar te hebben worden deze gedurende het jaar uitsluitend op spaar- en depositorekeningen geplaatst, gespreid over meerdere banken die minimaal een A-rating hebben in Nederland. Daarnaast wordt het liquiditeitsbeleid periodiek geëvalueerd. Ten aanzien van het renterisico lopen de loterijen op deposito's een (zeer beperkt) risico ten aanzien van de renteontwikkeling en de daarmee samenhangende rentelasten op de liquide middelen. Over een deel van de liquide middelen zijn de loterijen een rente verschuldigd omdat de marktrente negatief is.

De controle van de financiële verslaggeving

De Goede Doelen Loterijen hebben een maatschappelijk karakter en communiceren open en helder. Dit jaarverslag wordt onverkort openbaar gemaakt. Het gaat om het verslag van de RvC, het verslag van de directie en de jaarrekening. Op deze verslagen worden de Nederlandse Corporate Governance-bepalingen toegepast, waaronder de relevante wet- en regelgeving.

Belangenverstrengeling tussen de directie en de holding wordt vermeden.

Verder zijn er enkele toezichthouders voor de controle van de financiële verslaggeving:

Raad van commissarissen

De RvC houdt toezicht op basis van de reglementen en op basis van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Kansspelautoriteit

De Kansspelautoriteit is een zelfstandige, onafhankelijke toezichthouder die de opdracht heeft te zorgen voor een goed gereguleerd en betrouwbaar aanbod van kansspelen, waaraan consumenten veilig en verantwoord kunnen deelnemen. De minister van Justitie en Veiligheid stelt de wettelijke en de beleidskaders vast. De Kansspelautoriteit oefent die wettelijke taken onafhankelijk uit. De kosten van de Kansspelautoriteit worden betaald door de vergunninghouders via jaarlijkse vergoedingen en een bestemmingsheffing. De bestemmingsheffing wordt bij alle loterijen berekend op basis van de nominale waarde van de verkochte deelnamebewijzen. Door het ontbreken van een gelijk speelveld tussen de landelijke loterijen heeft deze bestemmingsheffing een discriminerende werking op de Goede Doelen Loterijen. Wij zijn immers, in tegenstelling tot andere grote aanbieders, wettelijk verplicht om over 2021 minimaal 40% uit te keren aan het goede doel. De artikel 3-loterijen worden hierdoor onevenredig getroffen door de heffing. In de toekomst kan nieuwe regelgeving dit voorkomen

door de heffing te berekenen op basis van de nominale waarde van de verkochte deelnamebewijzen minus de verplichte afdracht.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

De jaarrekeningcontrole wordt uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. De afdeling Risk Assurance van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (IT-auditors) controleert, op basis van artikel F.3 uit de vergunning, in opdracht van de directie de interne beheersing rondom de geautomatiseerde lotenadministratie en heeft een assurance-rapport verstrekt.

Gaming Laboratories International (GLI)

De trekkingsoftware wordt altijd gecontroleerd en gecertificeerd door Gaming Laboratories International (GLI). GLI is door de Kansspelautoriteit aangewezen als onafhankelijke keurinstelling in de zin van artikel 5 van het Kansspelenbesluit.

De notaris

De trekkingen van prijzen vinden plaats onder notarieel toezicht van Schut & Van Os notarissen uit Amsterdam.

Belastingdienst

De Goede Doelen Loterijen hebben een convenant Horizontaal Toezicht met de Belastingdienst. Deze vorm van toezicht is gebaseerd op wederzijds vertrouwen. De Belastingdienst steunt daarbij op de aanwezige interne beheersmaatregelen en externe controles.

ANBI-status

De Postcode Loterij, de VriendenLoterij, de holding en Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen zijn door de Belastingdienst gekwalificeerd als Algemeen Nut Beogende Instelling. Daarmee heeft iedere entiteit een eigen ANBI-status. De individuele loterijen, de holding en de stichting hebben met de activiteiten geen winstoogmerk, wat één van de voorwaarden is om de ANBI-status van de Belastingdienst te ontvangen. De benodigde gegevens van de holding en de dochtermaatschappijen en die van de Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen zijn te raadplegen via de websites. De wijze van publicatie van de gegevens is afgestemd met de Belastingdienst.

Good Operations: 'how we live our mission'

We hebben de ambitie om onze bedrijfsvoering volledig duurzaam en maatschappelijk verantwoord uit te voeren. Alle activiteiten die we ondernemen om onze organisatie verder te verduurzamen, vatten we samen onder de noemer Good Operations (GO): 'how we live our mission'.

Werkend vanuit onze visie, missie en kernwaarden en in dialoog met onze stakeholders hebben wij de internationale Good Operations (GO)-agenda ontwikkeld met een team van afgevaardigden van elke Postcode Loterij. Deze stelt onze ambities vast en geeft inzicht in onze activiteiten als organisatie. De GO-agenda focust op vijf onderwerpen:

1. Een fijne plek om te werken en mensen te ontmoeten;
2. Vergroten van de positieve impact van onze schenkingen en prijzenpakket;
3. Campagnes waarbij deelnemers centraal staan;
4. Duurzame en verantwoorde inkoop;
5. Bedrijfsvoering met integriteit.

Wij willen een klimaatneutrale organisatie zijn en werken er hard aan onze CO₂-uitstoot te verminderen. Het is onze doelstelling om 50% minder CO₂-uitstoot in 2025 te hebben (ten opzichte van 2018). De uitstoot die we ondanks onze inspanningen niet kunnen voorkomen, compenseren we volledig door het planten van bomen.

Als werkgever doen we er alles aan om aantrekkelijk te blijven voor bestaande medewerkers en om nieuw talent aan te trekken:

- We meten dit periodiek via medewerkers tevredenheid onderzoeken;
- Zijn in dialoog met de Ondernemingsraad;
- Verzorgen internationale uitwisselingen;
- Organiseren trainingen en coaching sessies;
- En dragen zorg voor een veilige plek waar iedereen zich welkom voelt en waar talenten tot bloei kunnen komen.

Bestuursverklaring over de risicobeheersing binnen de loterijen

De directie verklaart dat het directieverslag in voldoende mate inzicht geeft in eventuele tekortkomingen ten aanzien van de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.

De directie verklaart dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

De directie verklaart dat, naar de huidige stand van zaken, het gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op continuïteitsbasis.

De directie verklaart dat in het directieverslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld, die relevant zijn voor de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van het verslag.

S.J. van Aken
Directeur

I. Rog
Directeur

M. Verboven
Directeur

Toelichting resultaten 2021

In de toelichting op de balans en geconsolideerde staat van baten en lasten is een nadere analyse opgenomen. Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen per loterij kort toegelicht.

Nationale Postcode Loterij

Opbrengst (+2,5%)

- opbrengst loterijen 2021: € 790,1 miljoen
- opbrengst loterijen 2020: € 770,7 miljoen

Opbrengst voor goede doelen

In 2021 steunde de Postcode Loterij in totaal 176 goede doelen. Het verschil tussen 2021 en 2020 wordt verklaard door enerzijds de hogere opbrengst van de loterijen ten opzichte van 2020 en anderzijds de wijziging van het afdrachtspercentage naar 42% in 2021.

- afdracht 2021: € 331,9 miljoen
- afdracht 2020: € 347,1 miljoen

Uitkeringen aan deelnemers

De stijging van het bedrag dat is uitgekeerd aan deelnemers in 2021, is het gevolg van de hogere inleg en een hoger prijzenpercentage, waardoor er een grotere pot aan prijzen en cadeaus beschikbaar was. Er waren 7,2 miljoen prijswinnaars in 2021.

VriendenLoterij

Opbrengst (+2,6%)

- opbrengst loterijen 2021: € 318,2 miljoen
- opbrengst loterijen 2020: € 310,0 miljoen

Opbrengst voor goede doelen

In 2021 steunde de VriendenLoterij in totaal 67 goede doelen. Het verschil tussen 2021 en 2020 wordt verklaard door enerzijds de hogere opbrengst van de loterijen ten opzichte van 2020 en anderzijds de wijziging van het afdrachtspercentage naar 42% in 2021.

- afdracht 2021: € 133,6 miljoen
- afdracht 2020: € 139,5 miljoen

Uitkeringen aan deelnemers

De stijging van het bedrag dat is uitgekeerd aan deelnemers in 2021, is het gevolg van de hogere inleg en een hoger prijzenpercentage, waardoor er een grotere prijzenpot beschikbaar was. Er waren 6,3 miljoen prijswinnaars in 2021.

Geconsolideerde balans

De balans bestaat met name uit liquide middelen die voor het grootste gedeelte zijn bestemd voor de afdrachtsverplichting en nog te betalen prijzen per eind december.

Vooruitzichten

De Loterijmarkt

Nederland heeft een unieke traditie van fondsenwerving met goededoelenloterijen. Goededoelenloterijen exploiteren hun loterijen zonder winstoogmerk. Tegenover deze loterijen met fondsenwerving als missie staat de

opkomst van risicovolle kansspelen, zoals aanbieders van online kansspelen die puur gericht zijn op financiële winst.

Wij pleiten ervoor om fondsenwerving voor de samenleving tot één van de hoofddoelstellingen te maken van het kansspelbeleid, naast de huidige doelstellingen van consumentenbescherming, voorkomen van kansspelverslaving en tegengaan van illegaliteit en criminaliteit. Op deze manier kan het belang van de hoge, maatschappelijke loterijopbrengsten in alle beslissingen over het kansspelbeleid worden meegenomen.

Er zijn de laatste jaren veel wijzigingen doorgevoerd op de Nederlandse kansspelmarkt. De vergunningverlening voor artikel 3 loterijen is opengesteld, waardoor er nieuwe aanbieders bij zijn gekomen. De staatsdeelneming Nederlandse Loterij heeft gunstigere vergunningsvoorwaarden dan de rest van de loterijmarkt. De monopolieloterijen Staatsloterij en De Lotto dragen respectievelijk slechts 15% af aan de staatskas en 18% aan sport en enkele goede doelen.

Om een zo hoog mogelijke maatschappelijke opbrengst te krijgen uit Loterijen in Nederland, pleiten de Goede Doelen Loterijen al jaren voor een gelijk speelveld waarbij alle loterijen een gelijk afdrachtspercentage hebben. De Goede Doelen Loterijen hebben over 2021 een afdrachtspercentage van 42% toegepast en de jaarlijkse bijdragen aan meerjarige partners in stand weten te houden.

Kansspelwetgeving met de hoogste maatschappelijke opbrengst

Loterijdeelnemers in ons land brengen jaarlijks circa € 800 miljoen voor de samenleving bijeen. Dit bedrag bestaat voor een deel uit afdracht aan de staatskas, waaronder kansspelbelasting. Het overgrote deel, bijna € 600 miljoen, bestaat uit bijdragen van loterijen aan goede doelen, sport en cultuur. Honderden goede doelen en duizenden maatschappelijke initiatieven kunnen zo jaarlijks rekenen op een belangrijke financiële bijdrage.

Om deze verworvenheid van het Nederlandse loterijstelsel te borgen hebben wij drie voorstellen voor het kansspelbeleid:

- 1) Vergroot het onderscheid in wet- en regelgeving tussen loterijen en risicovolle kansspelen
- 2) Zorg voor een gelijk speelveld voor loterijen
- 3) Voeg fondsenwerving voor de samenleving toe als vierde doelstelling van het kansspelbeleid

Wet Kansspelen op Afstand

Door de opening van de online kansspelmarkt sinds oktober 2021 is de kansspelmarkt ingrijpend veranderd. De komst van tientallen online casino's die veel reclame maken om marktaandeel te verwerven zal beperkende wet- en regelgeving met zich meebrengen. Het is een groot risico als loterijen hierdoor ook geraakt worden en daardoor beperkt worden in hun fondsenwerving. Een onderscheid tussen loterijen enerzijds en risicovolle (online) kansspelen anderzijds zal cruciaal zijn voor het succes van onze loterijen.

Toetreding European Lotteries

In juni 2021 trad Novamedia/Postcode Lotteries toe als lid van de Europese koepelorganisatie van nationale loterijen, European Lotteries. Dit biedt een kans om voortgang te boeken op die onderwerpen waarbij onze belangen parallel lopen. Zoals het belang van het onderscheid tussen veilige Loterijen en risicovolle kansspelen en de risico's door de opkomst van commerciële aanbieders van illegale kansspelen. Door ons lidmaatschap kunnen we best practices uitwisselen en gezamenlijk optrekken in de lobby naar nationale

overheden en de Europese instituties om de fondsenwervende kracht van loterijen te beschermen.

Verwachting 2022

Sinds het uitbreken van het coronavirus hebben de Goede Doelen Loterijen maatregelen ingevoerd om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen. De belangrijkste operationele bedrijfsprocessen gaan onverminderd door, ondanks de door de overheid ingevoerde thuiswerkmaatregelen. Tot op dit moment is de financiële impact van het coronavirus op de loterijen beperkt, mede gezien de goede resultaten over 2021, de goede start van 2022 en het op abonnementen gebaseerde loterijformat. De komst van tientallen commerciële online casino's zorgt voor extra druk op de advertentiemarkt en andere verkoopkanalen, en risico's voor beperkende maatregelen die ook Loterijen raken. Daarnaast blijft het ongelijke speelveld tussen Loterijen voor artikel 3 Loterijen een achtergestelde positie in de markt veroorzaken.

Eind februari 2022 heeft de oorlog als gevolg van de inval van Rusland in Oekraïne de lokale bevolking en de internationale gemeenschap overvallen. De vele hulporganisaties ontvangen jaarlijks miljoenen euro's van de Postcode Loterij en kunnen hiermee hun belangrijke werk financieren.

De financiële impact voor 2022 hangt met name af van de ontwikkeling van bovenstaande aspecten. Vanwege de sterke financiële positie, kasstromen en flexibele kostenstructuur verwacht de directie dat de continuïteit van de Goede Doelen Loterijen gewaarborgd blijft.

Voor het jaar 2022 is de verwachting dat de loterijen de ontwikkelingen met de huidige personele bezetting kunnen invullen.

Amsterdam, 14 april 2022

mevrouw S.J. van Aken

mevrouw I. Rog

de heer M. Verboven

Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.
Beethovenstraat 200, Amsterdam

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

Activa		31 december 2021		31 december 2020	
	Ref.	€	€	€	€
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1	10.413.602		11.855.760	
Materiële vaste activa	2	66.126.669		68.795.650	
Financiële vaste activa	3	2.192.040		1.619.386	
			78.732.311		82.270.796
Vlottende activa					
Vorraden	4	9.403.604		8.602.460	
Vorderingen	5	11.404.355		13.083.530	
Liquide middelen	6	451.914.030		457.553.243	
			472.721.989		479.239.233
Totaal activa			551.454.300		561.510.029

Geconsolideerde balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

<i>Passiva</i>		<i>31 december 2021</i>		<i>31 december 2020</i>	
	Ref.	€	€	€	€
Groepsvermogen	7		27.330.074		28.926.385
Kortlopende schulden					
Partnerverplichtingen	8				
. Postcode Loterij		188.521.716		190.717.128	
. VriendenLoterij		63.391.596		48.580.287	
			251.913.312		239.297.415
Nog te betalen prijzen		121.395.406		110.843.799	
Crediteuren		28.456.381		44.260.892	
Belastingen en sociale premies	9	28.208.189		28.407.225	
Overige schulden	10	94.150.938		109.774.313	
			272.210.914		293.286.229
Totaal passiva			551.454.300		561.510.029

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2021

		2021	2020
	Ref.	€	€
Opbrengsten	12		
Inleggelden Postcode Loterij		790.123.997	770.656.090
Inleggelden VriendenLoterij		318.195.942	310.026.399
		1.108.319.939	1.080.682.489
Overige opbrengsten		-	316.598
		1.108.319.939	1.080.999.087
Transactie tussen groepsmaatschappijen		-2.134.166	-3.988.740
Netto-opbrengst		1.106.185.773	1.077.010.347
Afdracht partners	8		
Afdracht Postcode Loterij		331.852.079	347.111.838
Afdracht VriendenLoterij		133.642.296	139.511.879
		465.494.375	486.623.717
Uitkeringen aan deelnemers	13		
Prijzen		486.118.220	430.306.313
Cadeaus		185.090.016	173.139.442
Goededoelenprijzen en -cadeaus	14	12.854.022	32.209.267
		684.062.258	635.655.022
Ontvangen kortingen op naturaprijzen		-135.130.456	-118.630.282
Ontvangen kortingen op cadeaus		-120.894.186	-115.335.231
Goededoelenprijzen en -cadeaus onder afdracht partners	14	-8.934.382	-20.910.378
Verschil nominale waarde en consumentenwaarde goededoelenprijzen en -cadeaus		-3.919.640	-11.298.889
Transactie tussen groepsmaatschappijen		-2.134.166	-3.988.740
		413.049.428	365.491.502
Kosten			
Wervingskosten	15	113.866.060	111.471.827
Organisatiekosten	16	59.557.153	61.216.845
Personeelskosten	17	47.792.850	51.569.044
Afschrijvingen	1,2	6.784.920	5.771.440
		228.000.983	230.029.156
Financiële baten(+) en lasten(-)	18	-1.809.952	-1.770.572
Resultaat voor belastingen		-2.168.965	-6.904.600
Vennootschapsbelasting	19	572.654	1.681.670
Resultaat na belastingen	20	-1.596.311	-5.222.930

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2021

		2021	2020
	Ref.	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Ontvangen inleggeld		1.099.954.871	1.086.489.026
Betalingen aan partners		-452.878.477	-502.106.256
Betalingen inzake prijzen en cadeaus		-403.754.786	-350.798.405
Betalingen aan leveranciers en werknemers		-244.088.295	-179.146.221
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-766.687	54.438.144
Ontvangen nalatenschap	12	-	316.598
Ontvangen vennootschapsbelasting		-44.180	2.298.405
Betaalde financiële lasten		-1.854.565	-1.745.260
Kasstroom uit operationele activiteiten		-2.665.432	55.307.887
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in immateriële vaste activa	1	-2.973.781	-4.827.792
Investerings in materiële vaste activa	2	-	-820.471
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-2.973.781	-5.648.263
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing van langlopende schuld		-	-25.447.500
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-	-25.447.500
Netto-kasstroom		-5.639.213	24.212.124
Liquide middelen per 1 januari		457.553.243	393.341.119
Mutatie liquide middelen		-5.639.213	24.212.124
Reclassificatie langlopend deposito	3	-	40.000.000
Liquide middelen per 31 december		451.914.030	457.553.243

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op continuïteitsbasis in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Boek 2 Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Op enkele punten wijkt de jaarrekening af van de standaard modellen uit het Besluit Modellen Jaarrekening. De gehanteerde benamingen en classificaties sluiten beter aan bij de activiteiten van de loterijen en bij de bepalingen bij de kosten en opbrengsten, zoals die zijn opgenomen in de vergunningen van de Postcode Loterij en VriendenLoterij.

De jaarrekening is opgesteld in euro's. De diverse balansposten, posten in de staat van baten en lasten en posten van het kasstroomoverzicht zijn via paragraafverwijzingen gerelateerd aan de bijbehorende onderdelen van de toelichting.

Per 16 augustus 2021 is de BankGiro Loterij N.V. juridisch gefuseerd met de VriendenLoterij N.V., waarbij de VriendenLoterij N.V. de verkrijgende vennootschap is en de BankGiro Loterij N.V. de verdwijnende vennootschap is. Alle rechten en plichten van de BankGiro Loterij N.V. zijn onder algemene titel overgegaan naar de VriendenLoterij N.V. In de jaarrekening 2021 is deze transactie verwerkt op basis van de 'pooling of interests'-methode. De resultaten van de BankGiroLoterij N.V. zijn vanaf 1 januari 2021 verwerkt in de VriendenLoterij N.V. en de vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig aangepast. De transactie heeft geen impact gehad op de openingspositie van het eigen vermogen.

Vestigingsplaats

Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. ('holding') is gevestigd aan de Beethovenstraat 200, 1077 JZ, te Amsterdam. Ingeschreven onder nummer 34208105 bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van de Goede Doelen Loterijen zich over verschillende zaken een oordeel vormt. Daarnaast maakt de directie schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, dan zijn de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. De belangrijkste schattingen betreffen:

- de economische levensduur van de verschillende componenten van het pand aan de Beethovenstraat. Deze schattingen zijn gemaakt op basis van een rapport van een externe partij in combinatie met het onderhoudsplan van de verschillende componenten;
- de restwaarde van het pand aan de Beethovenstraat. Deze schatting is gebaseerd op basis van een rapport van een externe partij die op basis van vergelijkbare panden, historische gegevens en recente ontwikkelingen de restwaarde van het pand heeft bepaald;

- de redempties van naturaprijzen, die zijn ingeschat op basis van historische gegevens en de verwachtingen over hoe deelnemers gebruik maken van naturaprijzen.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de holding (hoofd van de groep) en haar groepsmaatschappijen opgenomen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de holding direct of indirect beslissende zeggenschap kan uitoefenen, doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. De groepsmaatschappijen worden voor 100% in de consolidatie betrokken. De in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn Nationale Postcode Loterij N.V., Amsterdam (100%) en VriendenLoterij N.V., Amsterdam (100%).

Groepstransacties, groepsresultaten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op groepstransacties worden ook geëlimineerd, tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen zijn, waar nodig, gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen op geconsolideerd niveau.

Aangezien de staat van baten en lasten van de holding in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is in de enkelvoudige jaarrekening volstaan met een weergave van een beknopte staat van baten en lasten in overeenstemming met artikel 2:402 BW.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente (financiële baten en lasten) en vennootschapsbelasting zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven immateriële en materiële vaste activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De hypothecaire lening en de aflossing daarop zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Verbonden partijen

Alle in de groepsstructuur vermelde organisaties worden aangemerkt als verbonden partij. Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen (Amsterdam) is aan te merken als verbonden partij omdat de aandelen van de holding geheel in handen zijn van deze stichting. In de vergunningen van de loterijen ligt vast dat de vergunning wordt verleend onder de voorwaarde dat de holding enig aandeelhouder van de vennootschap is. Alleen dan is de vergunning geldig. Ook dient de stichting respectievelijk de holding in te staan voor de nakoming van alle verplichtingen van de vennootschap onder de vergunning. Met alle verbonden partijen zijn uitsluitend transacties onder normale marktvoorwaarden, ofwel *'at arm's length'*, aangegaan.

Novamedia wordt aangemerkt als verbonden partij aangezien Novamedia zorgt voor de directievoering over de twee loterijen. De RvC van de holding sluit iedere vijf jaar een licentie- en managementovereenkomst af met Novamedia. Daarin worden afspraken gemaakt over het gebruik van het format en de merken van de twee loterijen en overige door Novamedia voor de loterijen te verrichten activiteiten. De licentievergoeding die de loterijen afdragen aan Novamedia, bedraagt een percentage van de opbrengsten. In de licentie- en

managementovereenkomst is tevens opgenomen dat budgetoverschrijdingen van kosten ten opzichte van de door de RvC goedgekeurde begroting voor rekening en risico van Novamedia komen.

In totaal is over 2021 aan Novamedia per saldo een last van € 24.033.280 exclusief btw verantwoord (2020: € 23.687.262 exclusief btw) met betrekking tot bovengenoemde overeenkomst, exclusief de vergoeding voor directievoering. Als vergoeding voor de directievoering door Novamedia betalen de Goede Doelen Loterijen tezamen een totaalbedrag van € 912.500 exclusief btw (2020: € 900.800 exclusief btw). Dit is een managementvergoeding voor verschillende disciplines zoals directie, financiën, communicatie en juridische advisering uitgevoerd door Novamedia.

De individuele directieleden hebben tevens een positie in de raad van bestuur bij Novamedia voor hun internationale werkzaamheden, waarvoor zij aldaar een arbeidsovereenkomst hebben. Conform de geldende wet en regelgeving worden bestuurdersbeloningen toegelicht in de jaarrekening van Novamedia Holding B.V.

Tussen de Postcode Loterij, VriendenLoterij en Novamedia vinden doorbelastingen van kosten plaats. Dit betreffen kosten die zijn voorgesloten door de loterijen of door Novamedia. Ze komen voort uit huisvesting, loonkosten en IT-kosten.

Partners

De jaarlijkse verdeling van de opbrengst aan partners wordt per loterij bepaald op basis van de vergunning, het financiële reglement en de contractuele relaties met de partners. Conform de financiële reglementen is er tevens ruimte voor projectbijdragen aan de partners.

Wijzigingen van een financieel reglement, waartoe de RvC besluit, moeten worden gemeld bij de Kansspelautoriteit. De toekenning van de opbrengst aan goede doelen, inclusief besluitvorming over herziening en verlenging van contracten met hen, is voorbehouden aan de RvC. Het besluit van de RvC over de toekenning van een bijdrage uit de daarvoor beschikbare middelen, wordt binnen drie maanden na het kalenderjaar genomen.

Grondslagen van waardering van de activa en passiva en van de resultaatbepaling

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Algemene grondslag van waardering

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen over de geschatte economische levensduur. Onderzoekskosten en onderhoud worden verwerkt in de staat van baten en lasten. Er wordt rekening gehouden met op de balansdatum verwachte, bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten (bij bedrijfsgebouwen en terreinen) of direct toerekenbare kosten (bij andere bedrijfsmiddelen) onder aftrek van lineaire afschrijvingen over de geschatte economische levensduur. Bedrijfsgebouwen worden afgeschreven tot maximaal de restwaarde. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Ook hier wordt rekening gehouden met op de balansdatum verwachte, bijzondere waardeverminderingen. Voor de Beethovenstraat wordt de componentenbenadering gehanteerd, waarbij per onderdeel de economische levensduur is bepaald. Deze economische levensduur wordt jaarlijks beoordeeld.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, dan wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Als wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorraden

De voorraden betreffen nog niet uitgekeerde naturaprijzen en cadeaus die zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen, onder toepassing van de vaste verrekenprijsmethode of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden, worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, dat is het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Dit is meestal de nominale waarde.

Operationele leasing

De loterijen kunnen leasecontracten hebben waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de loterijen ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor.

Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de loterijen en de afdracht aan partners, uitkeringen aan deelnemers, kosten en andere baten en lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen reeds zodra deze voorzienbaar zijn.

Verantwoording opbrengsten

De opbrengst van loterijen omvat de opbrengsten uit de verkoop van loten. De opbrengsten uit de verkoop van loten worden verwerkt in het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afdracht aan partners

De afdracht aan partners en verantwoorde goededoelenprijzen en -cadeaus worden bepaald op nominale waarde en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop de afdracht betrekking heeft.

Uitkeringen aan deelnemers

Uitkeringen aan deelnemers worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De bruto-uitkering aan deelnemers betreft de waarde in het economische verkeer van prijzen en cadeaus die aan deelnemers worden verstrekt.

Prijzen aan deelnemers betreffen de uitkeringen vanuit een trekking volgens de vergunning onder toezicht van de notaris. Onder cadeau deelnemers verstaan we overige uitkeringen met een economische waarde, die zijn verstrekt aan onze deelnemers.

De ontvangen kortingen op naturaprijzen en -cadeaus die in mindering zijn gebracht vanwege volumekortingen, worden zichtbaar gemaakt op de last uitkeringen aan deelnemers. Bij uitkeringen aan deelnemers in natura komt de kansspelbelasting over de consumentenadviesprijs voor rekening van de loterijen als deze waarde de vrijstelling voor de kansspelbelasting overschrijdt.

Bij goededoelenprijzen en -cadeaus betalen de loterijen kansspelbelasting als de economische waarde de vrijstelling voor de kansspelbelasting overschrijdt. De goededoelenprijzen en -cadeaus zijn naar hun aard zowel verantwoord als 'afdracht partners' en als 'uitkeringen aan deelnemers'. Om dubbeltelling te voorkomen, zijn goededoelenprijzen en -cadeaus vervolgens zichtbaar afgetrokken van de uitkering aan deelnemers.

Kosten

De kosten bestaan uit wervingskosten, organisatiekosten, personeelskosten en afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa. De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De wervingskosten betreffen de directe kosten van de wervingsactiviteiten, maar ook de kosten die samenhangen met de verkregen vergunningen en kosten die hieraan zijn verbonden. Onder organisatiekosten zijn de zogenaamde backofficekosten opgenomen. Dit zijn met name de management- en licentievergoeding, kosten voor de geautomatiseerde gegevensverwerking (lotenadministratiesysteem), huisvestingskosten, kantoorkosten, administratiekosten, kosten accountantscontrole en kosten inhuur overige externe deskundigen.

De personeelskosten bestaan uit salarissen, sociale lasten, pensioenen en overige personeelskosten. Salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan medewerkers.

De Postcode Loterij heeft een collectieve pensioenverzekering afgesloten bij een verzekeraar. De pensioenregeling betreft een middelloonsysteem tot het salaris van € 112.189 op fulltime jaarbasis. Daarnaast is er een partnerpensioen en wezenpensioen verzekerd. Voor werknemers met een fulltime salaris boven de € 112.189 biedt de werkgever een vrijwillige faciliteit aan in de vorm van een netto-pensioenproduct. De Postcode Loterij heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie is als last verantwoord. Vooruitbetaalde

premies worden opgenomen als overlopende activa. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verkrijgingsprijs (over terreinen wordt niet afgeschreven). Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte, economische levensduur. Indien een schattingswijziging van de economische levensduur plaatsvindt, worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en boekverliezen bij desinvestering van immateriële en materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen. Voor het inzicht is het verkoopresultaat van het pand in Eemnes apart in de staat van baten en lasten verantwoord.

Rentebaten, rentelasten en kosten betalingsverkeer zijn onder de financiële baten en lasten opgenomen. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen), vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Binnen de fiscale eenheid vindt verrekening plaats alsof er sprake is van zelfstandige belastingplichtigen.

Risicobeheersing

De financiële risico's van de Goede Doelen Loterijen zijn beperkt. We onderkennen de volgende risico's:

Valutarisico

De Postcode Loterij en de VriendenLoterij zijn alleen werkzaam in Nederland. Het valutarisico voor deze loterijen is zeer beperkt.

Rente- en kasstroomrisico

De Goede Doelen Loterijen hebben liquide middelen uitgezet op (meerjarige) spaardeposito's bij banken. De loterijen lopen op de deposito's een (beperkt) renterisico ten aanzien van de renteontwikkeling en de daarmee samenhangende rentelasten op de liquide middelen. Over een deel van de liquide middelen zijn de loterijen rente verschuldigd zolang de marktrente negatief is. Deze rentekosten worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Kredietrisico

De Goede Doelen Loterijen hebben geen concentraties van kredietrisico die tot afwaardering van de desbetreffende vordering kunnen leiden. Verkoop van loten aan deelnemers vindt plaats door vooruitbetaling.

De directie draagt zorg voor een adequaat, intern risicobeheersings- en controlesysteem dat is gebaseerd op managementrapportages, de uitvoering van controlewerkzaamheden, de organisatiestructuur, de opzet van de administratieve organisatie en de interne beheersing en de adviezen van de RvC. De directie is van mening dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden bevat en dat het interne risicobeheersings- en controlesysteem in 2021 adequaat heeft gewerkt.

Naast de financiële risico's onderkennen de Goede Doelen Loterijen onder meer de volgende strategische en operationele risico's:

- De afhankelijkheid van vergunningen voor het organiseren van loterijen, die semi-permanent verstrekt worden. De raad van bestuur van de Kansspelautoriteit heeft d.d. 23 december 2016 nieuwe vergunningen verleend voor de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021;
- Kansspelwetgeving binnen Nederland en in Europa, waarvan de ontwikkelingen op de voet worden gevolgd;
- De afhankelijkheid van gekwalificeerd personeel en geautomatiseerde systemen;
- Het reputatierisico van de loterijen.

Zie voor de uitgebreide toelichting op de strategische risico's de paragraaf 'Risicobeheersing en toezicht' bij het verslag van de directie.

Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

Vergunningen loterijen

De Postcode Loterij en de VriendenLoterij zijn twee afzonderlijke entiteiten die elk een loterij organiseren onder een eigen vergunning. De Kansspelautoriteit geeft vergunningen af, gebaseerd op artikel 3 van de Wet op de kansspelen voor bepaalde tijd, zogenoemde semi-permanente vergunningen. De statuten, vergunningen, deelnemersreglementen en financiële reglementen vormen het kader waarbinnen de activiteiten worden uitgevoerd.

Postcode Loterij

De Postcode Loterij organiseert loterijen waarvoor de raad van bestuur van de Kansspelautoriteit op 23 december 2016 onder nummer 10233 een nieuwe vergunning heeft verleend voor de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021. Op 21 oktober 2021 heeft de Kansspelautoriteit een vergunning verleend onder nummer 300028/14480 voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026.

VriendenLoterij

De VriendenLoterij organiseert loterijen waarvoor de raad van bestuur van de Kansspelautoriteit op 23 december 2016 onder nummer 10234 een nieuwe vergunning heeft verleend voor de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021. Op 21 oktober 2021 heeft de Kansspelautoriteit een vergunning verleend onder nummer 300027/14481 voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026.

Afdrachtverplichting

De bestemming van de afdracht met betrekking tot het boekjaar 2021 is vastgelegd in de vergunningen van de loterijen in de volgende artikelen:

Artikel B.1 De vergunninghouder draagt, gerekend over een kalenderjaar, de volledige opbrengst van de vergunde loterijen met een minimum van 40% van de nominale waarde van de verkochte loten ('afdracht') af in de vorm van structurele of incidentele uitkeringen aan instellingen die doeleinden van algemeen belang nastreven ('begunstigden');

Artikel B.2 De vergunninghouder keert ten minste 80% van de afdracht uit aan begunstigden die door de Belastingdienst zijn aangewezen als algemeen nut beogende instellingen (ANBI);

Artikel B.5 De vergunninghouder maakt de afdracht inzichtelijk en stelt daartoe een financieel reglement op. Dit vermeldt ten minste:

- a) aan welke, met naam genoemde, begunstigden de afdracht wordt uitgekeerd;
- b) of deze begunstigden al dan niet door de Belastingdienst zijn aangewezen als algemeen nut beogende instelling (ANBI);
- c) welke procedures en criteria gevolgd worden bij het toevoegen of verwijderen van begunstigden;
- d) welke verdeelsleutel of verdeelprocedure gebruikt wordt om de afdracht over de begunstigden te verdelen.

In de financiële reglementen van de loterijen is vastgelegd dat de afdracht ten gunste komt aan instellingen werkzaam voor één of meerdere van de volgende doeleinden van algemeen belang: gezondheid, internationale hulp, kunst en cultuur, maatschappelijk en sociaal belang, milieu, natuur en dieren, sport en recreatie.

De loterijen voldoen aan de eis in de vergunning om minimaal 80% van de afdracht over 2021 uit te keren aan begunstigden die door de Belastingdienst zijn aangewezen als algemeen nut beogende instellingen (ANBI). Een specificatie per loterij is beschikbaar op de website.

De vergunningen bieden de mogelijkheid om per kalenderjaar ten hoogste 20% van de afdracht ten goede te laten komen aan begunstigden die op eigen initiatief goederen of diensten ter beschikking stellen die door de vergunninghouder als prijzen kunnen worden gebruikt. Deze roerende zaken zijn in de jaarrekening verantwoord als goededoelenprijzen en -cadeaus.

Uiterlijk binnen drie maanden na afloop van een kalenderjaar dienen de Postcode Loterij en VriendenLoterij de gehele afdracht over dat kalenderjaar daadwerkelijk te hebben overgemaakt aan de partners.

De Postcode Loterij en VriendenLoterij verbinden zich door de loterijen uit te voeren in overeenstemming met de vergunning, de statuten, het financiële reglement en het deelnemersreglement.

1. Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Software
	€
Stand per	
1 januari 2021	
Verkrijgingsprijzen	22.972.136
Cumulatieve afschrijvingen	-11.116.376
Boekwaarden	11.855.760
Mutaties	
Investeringsen	2.973.781
Afschrijvingen	-4.064.584
Desinvesteringen	-1.317.584
Afschrijvingen desinvesteringen	966.229
Saldo	-1.442.158
Stand per	
31 december 2021	
Verkrijgingsprijzen	24.628.333
Cumulatieve afschrijvingen	-14.214.731
Boekwaarden	10.413.602

De immateriële vaste activa betreffen met name aangeschafte software voor het lotenadministratiesysteem Beehive. Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor software is 20%.

2. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Andere bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€
Stand per			
1 januari 2021			
Verkrijgingsprijzen	70.859.729	7.708.389	78.568.118
Cumulatieve afschrijvingen	-3.964.986	-5.807.482	-9.772.468
Boekwaarden	66.894.743	1.900.907	68.795.650
Mutaties			
Investerings	0	0	0
Afschrijvingen	-1.866.072	-502.909	-2.368.981
Desinvesterings	-300.000	-4.020.323	-4.320.323
Afschrijvingen desinvesterings	0	4.020.323	4.020.323
Saldo	-2.166.072	-502.909	-2.668.981
Stand per			
31 december 2021			
Verkrijgingsprijzen	70.559.729	3.688.066	74.247.795
Cumulatieve afschrijvingen	-5.831.058	-2.290.068	-8.121.126
Boekwaarden	64.728.671	1.397.998	66.126.669
Afschrijvingspercentages	0% - 10%	10%-33%	

Inventaris, vervoermiddelen, installaties en computerapparatuur zijn onder 'andere bedrijfsmiddelen' opgenomen. De gehanteerde afschrijvingspercentages voor bedrijfsgebouwen en -terreinen zijn als volgt:

- bedrijfsgebouwen	2,5% tot de restwaarde
- terreinen	0%
- verbouwingen	3,5%-10%

Voor andere bedrijfsmiddelen zijn de percentages als volgt:

- inventaris	10%-20%
- vervoermiddelen	20%
- computerapparatuur	20%-33%
- installaties	20%

Andere bedrijfsmiddelen omvatten twee kunstwerken ter waarde van € 200.000 van Karel Appel. Deze kunstwerken zijn voor onbepaalde tijd in bruikleen gegeven aan het Cobra Museum voor Moderne Kunst in Amstelveen. Het gehanteerde afschrijvingspercentage is 0%.

3. Financiële vaste activa

De mutaties in de financiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	<i>Overige vorderingen</i>	<i>Latente belasting- vordering</i>	<i>Totaal</i>
	€	€	€
Stand per 1 januari 2021	45.000	1.574.386	1.619.386
Mutaties	0	572.654	572.654
Stand per 31 december 2021	45.000	2.147.040	2.192.040

De belastinglatentie per 31 december 2021 is gevormd voor compensabele verliezen over de boekjaren 2020 en 2021.

4. Voorraden

	<i>31 december 2021</i>	<i>31 december 2020</i>
	€	€
Naturaprijzen en -cadeaus	9.403.604	8.602.460

5. *Vorderingen*

	31 december 2021	31 december 2020
	€	€
Vooruitbetaalde televisieprogrammakosten	656.625	2.014.064
Vooruitbetaalde wervingskosten	911.361	3.185.542
Vooruitbetaalde prijzen	2.102.673	1.148.220
Nog te ontvangen inleggeld	641.688	1.042.801
Depot bij leveranciers	971.448	1.041.448
Vennootschapsbelasting	368.883	324.703
Overige vorderingen	5.751.677	4.326.752
	11.404.355	13.083.530

Alle vorderingen hebben een looptijd van minder dan één jaar.

6. *Liquide middelen*

De liquide middelen betreffen de bank- en kassaldi per balansdatum. De banktegoeden zijn op korte termijn opeisbaar.

De commissarissen hebben het liquiditeitenbeheer van de creditgelden bij de Goede Doelen Loterijen goedgekeurd. Het uitgangspunt is om risico's te beperken door spreiding van de creditgelden over banken met minimaal een 'A'-status, waarvan een deel bij banken met een 'AAA'-status. De gelden worden op deposito's met hoofdsomgarantie geplaatst.

7. *Groepsvermogen*

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de vennootschappelijke balans nader toegelicht.

8. *Partnerverplichtingen en afdracht aan partners*

	<i>Nog uit te keren per 31 december 2020</i>	<i>Totale afdracht 2021</i>	<i>Uitgekeerd in 2021</i>	<i>Nog uit te keren per 31 december 2021</i>
	€	€	€	€
Postcode Loterij	190.717.128	331.852.079	334.047.491	188.521.716
VriendenLoterij	48.580.287	133.642.296	118.830.987	63.391.596
	<u>239.297.415</u>	<u>465.494.375</u>	<u>452.878.478</u>	<u>251.913.312</u>

Volgens de vergunningen dient minimaal 80% van de afdracht te worden uitgekeerd aan instellingen met een ANBI-status. Van de totale afdracht over 2021 bedroegen de uitkeringen aan instellingen met een ANBI-status 94% voor de Postcode Loterij en 92% voor de VriendenLoterij.

Meer informatie over de uitkeringen in 2021 en de goede doelen is weergegeven op de websites van de loterijen en in de publieksverslagen.

9. *Belastingen en sociale premies*

	<i>31 december 2021</i>	<i>31 december 2020</i>
	€	€
Kansspelbelasting	23.856.067	24.311.887
Loonheffing	3.419.760	3.254.348
Omzetbelasting	932.361	840.990
	<u>28.208.189</u>	<u>28.407.225</u>

Gezien de activiteiten dragen de loterijen alleen in Nederland belasting af.

10. Overige schulden

	31 december 2021	31 december 2020
	€	€
Vooruit ontvangen inleggelden	79.785.600	86.417.615
Nog te betalen wervingskosten	2.281.961	2.414.085
Nog te betalen personeelskosten	5.937.363	12.203.515
Overige schulden	6.146.014	8.739.098
	94.150.938	109.774.313

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

11. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

De holding heeft een aansprakelijkheidsverklaring afgegeven conform artikel 2:403 BW voor de dochterondernemingen Nationale Postcode Loterij N.V. en VriendenLoterij N.V., alle gevestigd te Amsterdam.

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn financiële verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen, die verband houden met toekomstige activiteiten tot een bedrag van € 17,5 miljoen. Voor verdere uitsplitsing van dit bedrag zie hieronder.

- met betrekking tot naturaprijzen

€ 3,2 miljoen heeft betrekking op verplichtingen inzake naturaprijzen. De verplichtingen betreffen merchandise-overeenkomsten en inkoopafspraken van toegangskarten en vakantiewoningen. De totale verplichting voor deze overeenkomsten in 2022 is € 2,1 miljoen.

- met betrekking tot wervingskosten

€ 8,7 miljoen heeft betrekking op verplichtingen inzake wervingskosten. De verplichtingen betreffen sponsorovereenkomsten en inkoop van zendtijd. De totale verplichting voor deze overeenkomsten in 2022 is € 6,2 miljoen.

- voor televisieprogramma's

€ 3,1 miljoen heeft betrekking op verplichtingen voor televisieprogramma's en wervingsactiviteiten. De totale verplichting voor deze overeenkomsten in 2022 is € 2,4 miljoen.

- met betrekking tot de leaseovereenkomst voor bedrijfsauto's

€ 0,6 miljoen heeft betrekking op de leaseovereenkomst voor bedrijfsauto's. De omvang van de verplichting die voortvloeit uit de leaseovereenkomst, hangt af van het aantal leaseauto's. De verplichting loopt af bij beëindiging van de leaseovereenkomst. Van de verplichting per 31 december 2021 op grond van de leaseovereenkomst voor bedrijfsauto's loopt € 62.000 euro af in 2022.

- met betrekking tot ICT-overeenkomsten

€ 0,6 miljoen heeft betrekking op verplichtingen inzake ICT-overeenkomsten. De totale verplichting voor deze overeenkomsten in 2022 bedraagt € 0,6 miljoen.

- met betrekking tot overige financiële verplichtingen

€ 0,1 miljoen heeft betrekking op overige meerjarige, financiële verplichtingen. De totale verplichting voor deze overeenkomsten in 2022 is € 0,1 miljoen.

Met Novamedia is een licentie- en managementovereenkomst gesloten. Deze overeenkomst geldt voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2022. De in de overeenkomst vastgelegde licentievergoeding bedraagt een percentage van de opbrengsten. Tevens is een afspraak opgenomen met betrekking tot de vergoeding voor de directievoering.

12. Opbrengsten

	2021	2020
	€	€
Inleggelden Postcode Loterij	790.123.997	770.656.090
Inleggelden VriendenLoterij	318.195.942	310.026.399
	1.108.319.939	1.080.682.489
Overige opbrengst	-	316.598
	1.108.319.939	1.080.999.087
Transactie tussen groepsmaatschappijen	-2.134.166	-3.988.740
Netto-opbrengst	1.106.185.773	1.077.010.347

De inleggelden bestaan uit betaalde inleg van deelnemers uit de twaalf reguliere en twee extra trekkingen bij de Postcode Loterij. Bij de VriendenLoterij hebben drie extra trekkingen in 2021 plaatsgevonden. De loterijopbrengsten zijn uitsluitend in Nederland gegenereerd. De Postcode Loterij kocht in 2021 49.922 loten van de VriendenLoterij voor twee reguliere trekkingen en de vijftiende trekking (totale waarde € 2,1 miljoen). Deze loten zijn als cadeau verstrekt aan deelnemers van de Postcode Loterij. Deze transactie tussen groepsmaatschappijen heeft plaatsgevonden tegen de reguliere lotprijs van de VriendenLoterij. Bij de VriendenLoterij is deze transactie als opbrengst verantwoord. Hierover is 42% afgedragen aan partners. Over deze opbrengsten is geen licentievergoeding betaald aan Novamedia.

13. Uitkeringen aan deelnemers

	<i>Postcode Loterij</i>	<i>Vrienden- Loterij</i>	<i>Elimi- naties</i>	<i>Totaal 2021</i>
	€	€	€	€
Prijzen	325.695.109	160.423.111	0	486.118.220
Cadeaus	167.533.377	17.556.639	0	185.090.016
Goededoelenprijzen en -cadeaus	0	12.854.022	0	12.854.022
Bruto-uitkeringen aan deelnemers	493.228.486	190.833.772	0	684.062.258
Ontvangen kortingen op naturaprijzen	-72.418.655	-62.711.801	0	-135.130.456
Ontvangen kortingen op cadeaus	-117.001.583	-3.892.603	0	-120.894.186
Transactie tussen groepsmaatschappijen	0	0	-2.134.166	-2.134.166
Verschil nominale waarde en consumentenwaarde goededoelenprijzen en -cadeaus	0	-3.919.640	0	-3.919.640
Goededoelenprijzen en -cadeaus onder afdracht partners	0	-8.934.382	0	-8.934.382
Netto-uitkeringen aan deelnemers	303.808.248	111.375.346	-2.134.166	413.049.428
	€	€	€	€
Netto-geldprijzen	177.960.474	48.712.817	0	226.673.291
Netto-naturaprijzen	75.315.979	48.998.494	0	124.314.473
Netto-cadeaus	50.531.795	13.664.035	0	64.195.830
Transactie tussen groepsmaatschappijen	0	0	-2.134.166	-2.134.166
Netto-uitkeringen aan deelnemers	303.808.248	111.375.346	-2.134.166	413.049.428

De in de uitkering aan deelnemers opgenomen last kansspelbelasting over 2021 was in totaal € 65.600.279 (2020: € 56.251.900).

	2021	2020
	€	€
Postcode Loterij	51.277.380	42.742.055
VriendenLoterij	14.322.899	13.509.845
	65.600.279	56.251.900

Postcode Loterij

De aangekondigde prijzenpot voor 2021 was wederom hoger dan ooit. Aan het einde van 2021 is er door de Nationale Postcode Loterij € 325,7 miljoen aan prijzen uitgereikt aan ruim 7,2 miljoen prijswinnaars.

PostcodeKanjers

De PostcodeKanjers van € 56,7 miljoen is dit jaar gevallen in Reuver. Twaalf inwoners verdeelden € 28,35 miljoen op basis van het aantal meespelende loten en Kanjerpunten. Deelnemers die meespeelden met de wijkcode verdeelden met elkaar de andere helft van de Kanjer. De Kanjer van dit jaar was weer hoger dan vorig jaar.

Dit jaar verdeelden we drie keer een extra kanjer van € 10 miljoen in de trekking van februari, mei en september. Deze extra kanjers vielen in Gouda, Sommelsdijk en Nuenen. Ook hier werd het bedrag verdeeld op basis van het aantal meespelende loten en Kanjerpunten. Deelnemers in de winnende postcode deelden met elkaar € 5 miljoen. Deelnemers uit de winnende wijkcode verdeelden met elkaar de andere € 5 miljoen.

Naturaprijzen

Naast de vele geldprijzen maakten deelnemers kans op diverse mooie prijzen in natura, waaronder wekelijks een BMW X1 xDrive25e die werd verloot in de PostcodeStraatprijs. Daarnaast is er een aantal nieuwe prijzen toegevoegd aan het prijzenpakket, zoals de Postcode Loterij Toiletta's, Postcode Loterij Hamamdoek en de Postcode Loterij Regenjas. Ook is het prijzenpakket gevarieerder geworden met een breder aanbod aan cadeaukaarten, keuze prijzen, maar ook nieuwe prijzen als het Postcode Loterij (h)eerlijk pakket samengesteld met duurzame producten.

VriendenLoterij

Het prijzenpakket van de VriendenLoterij was in 2021 groter dan ooit. Dit was met name het gevolg van het samengaan van de VriendenLoterij met de BankGiro Loterij. Aan het einde van 2021 is er door de VriendenLoterij € 162,2 miljoen aan prijzen uitgereikt aan ruim 6,3 miljoen prijswinnaars.

Geldprijzen

Iedere maand maakten deelnemers kans op grote geldbedragen van bijvoorbeeld € 1.000.000. Deze Miljoenenprijs stond iedere maand in de trekking bij de BankGiro Loterij en staat na het samengaan met de VriendenLoterij nu iedere maand op trekking bij de VriendenLoterij. Tevens waren er dit jaar grote

geldprijzen te winnen met de Bingo. In de extra trekking van februari vielen er twee hoofdprijzen van € 250.000.

Naturaprijzen

Naast de vele geldprijzen maakten deelnemers kans op diverse mooie prijzen in natura, waaronder een Volkswagen ID3.

Daarnaast zijn er miljoenen prijzen uitgereikt, waaronder de VriendenLoterij Trivial Pursuit Sport Editie, de VriendenLoterij Roetz Fiets, de VriendenLoterij Regenponcho's, Marie-Stella-Maris-pakketten, Bolsius dinerkaarsen, cadeaukaarten, Apple-producten, televisies en diverse Eredivisie-prijzen.

14. Goededoelenprijzen en -cadeaus onder afdracht partners

De inkoop van goededoelenprijzen en -cadeaus van € 8.934.382 bij de VriendenLoterij wordt ook verantwoord onder de afdracht aan partners.

15. Wervingskosten

	2021	2020
	€	€
Direct marketing	74.902.174	74.190.685
Televisie	22.298.388	21.621.088
Internet	14.105.774	12.365.673
Overige	2.559.724	3.294.381
	113.866.060	111.471.827

De wervingskosten betreffen de directe kosten van de wervingsactiviteiten, maar ook de kosten die samenhangen met de verkregen vergunningen en kosten die hieraan zijn verbonden.

16. Organisatiekosten

Onder organisatiekosten zijn de zogenaamde backofficekosten opgenomen. De opbrengsten uit de verhuur van kantoorruimte van € 681.786 (2020: € 694.313) zijn gesaldeerd met de organisatiekosten.

Accountantshonoraria

In dit boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (PwC) ten laste van het resultaat gebracht:

	2021		
	PwC	Overig PwC-	Totaal PwC-
	Accountants	netwerk	netwerk
	€	€	€
Controle van de jaarrekening	278.300	0	278.300
Andere controlewerkzaamheden	0	9.075	9.075
Fiscale advisering	0	222.873	222.873
Andere niet-controlediensten	0	29.948	29.948
	278.300	261.896	540.196

	2020 PwC Accountants	Overig PwC- netwerk	Totaal PwC- netwerk
	€	€	€
Controle van de jaarrekening	297.056	0	297.056
Andere controlewerkzaamheden	0	95.368	95.368
Fiscale advisering	0	195.594	195.594
Andere niet-controlediensten	0	49.913	49.913
	297.056	340.875	637.931

Deze honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de holding en de twee Loterijen zijn uitgevoerd door de accountantsorganisatie, zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 Wet toezicht accountantsorganisaties. Tevens betreft het de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

Het honorarium voor de controle van de jaarrekening heeft betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2021, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

De andere controleopdrachten hebben betrekking op onderzoek naar de maatregelen en procedures die de betrouwbaarheid en exclusiviteit moeten waarborgen, evenals de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in relatie tot de deelnemersadministratie van de loterijen. In de beschikkingen van de loterijen is de verplichting van een dergelijk onderzoek opgenomen met vastlegging van de uitkomsten daarvan in een mededeling. PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. stuurt een afschrift van de mededeling naar het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Kansspelautoriteit.

De adviesdiensten op fiscaal terrein betreffen fiscale adviezen aan de holding en loterijen (2021: € 128.533; 2020: € 95.823) en fiscale adviezen aan prijswinnaars (2021: € 94.340; 2020: € 99.770). Prijswinnaars die een bedrag met een brutowaarde van € 1.000.000 of meer winnen, krijgen, als zij dat willen, op kosten van de loterijen drie maanden lang fiscaal advies van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Andere niet-controlediensten betreffen met name werkzaamheden in het kader van de verdere professionalisering van de interne IT-auditfunctie en de ISO 27001-certificering.

17. *Personeelskosten*

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Salarissen	34.947.174	31.992.018
Sociale lasten	5.166.600	4.933.390
Pensioenlasten	6.039.776	12.038.155
Overige personeelskosten	1.639.300	2.605.481
	<u>47.792.850</u>	<u>51.569.044</u>

Alle medewerkers zijn bij de Postcode Loterij in dienst en de kosten worden op basis van een verdeelsleutel verdeeld over Postcode Loterij en VriendenLoterij. Bij de Postcode Loterij zijn op 31 december 2021 670 mensen in dienst en, omgerekend naar een volledig dienstverband, gemiddeld 526 medewerkers over 2021. Op 31 december 2020: 693 mensen en gemiddeld 500 medewerkers over 2020. Er is 1 medewerker werkzaam in het buitenland op 31 december 2021 (2020: 1).

De pensioenlasten over 2020 zijn inclusief eenmalige pensioenlasten met betrekking tot een aanvulling op de huidige pensioenregeling voor de jaren 2013 tot en met 2020.

18. *Financiële baten en lasten*

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Rentelasten	-1.037.906	-1.017.294
Bankkosten	-772.046	-753.278
	<u>-1.809.952</u>	<u>-1.770.572</u>

De rentelasten zijn het gevolg van de negatieve rentes op de financiële markten.

19. Vennootschapsbelasting

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Commercieel resultaat voor vennootschapsbelasting	-2.168.965	-6.904.600
Verschillen tussen commerciële en fiscale winstbepaling	198.739	-307.754
	<u> </u>	<u> </u>
Fiscaal resultaat	-1.970.226	-7.212.354
	<u> </u>	<u> </u>
Vennootschapsbelasting	572.654	1.681.670
	<u> </u>	<u> </u>
Toepasselijk belastingtarief		
Tot en met € 245.000 (2020 tot en met € 200.000)	15,0%	16,5%
Vanaf € 245.001	25,0%	25,0%

De verschillen tussen de commerciële en fiscale resultaatbepaling worden veroorzaakt door:

- fiscaal niet-aftrekbare bedragen;
- verschillen tussen commerciële en fiscale afschrijving op IT-investeringen.

Hierdoor is het effectieve belastingtarief in 2021 26,4% (2020: 24,4%).

20. Resultaat na belastingen

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Geconsolideerd resultaat na belastingen	-1.596.311	-5.222.930
	<u> </u>	<u> </u>
	<u> </u>	<u> </u>

21. Bezoldiging

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Raad van commissarissen	122.667	144.833
	<u> </u>	<u> </u>

De bestuurders van de Goede Doelen Loterijen ontvangen geen directe vergoeding voor de uitvoering van hun taken. Nadere informatie wordt toegelicht in de grondslagen van de jaarrekening onder de paragraaf verbonden partijen.

Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

Activa		31 december 2021		31 december 2020	
	Ref	€	€	€	€
Vaste activa					
Financiële vaste activa	22		29.432.167		30.455.824
Vlottende activa					
Belastingen en sociale premies		368.883		324.703	
Liquide middelen	23	100.435.104		100.441.492	
			100.803.987		100.766.195
Totaal activa			130.236.154		131.222.019

Vennootschappelijke balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

Passiva		31 december 2021		31 december 2020	
	Ref	€	€	€	€
Eigen vermogen	24				
Geplaatst					
aandelenkapitaal		45.000		45.000	
Agio		3		3	
Algemene reserve		28.881.382		34.104.312	
Resultaat boekjaar		-1.596.311		-5.222.930	
			27.330.074		28.926.385
Kortlopende schulden					
Overige schulden	25	102.906.080		102.295.634	
			102.906.080		102.295.634
Totaal passiva			130.236.154		131.222.019

Vennootschappelijke staat van baten en lasten over 2021

		2021	2020
	Ref	€	€
Resultaat groepsmaatschappijen	27	-1.596.311	-5.222.930
Resultaat na belastingen		-1.596.311	-5.222.930

Toelichting op de vennootschappelijke balans en staat van baten en lasten

Algemeen

De grondslagen van waardering van de activa en passiva en van de resultaatbepaling voor de vennootschappelijke jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Als de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de holding in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, dan wordt hiervoor een voorziening getroffen.

Voor de grondslagen van de waardering van de activa en passiva en van de resultaatbepaling wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

22. Financiële vaste activa

	<i>Deelnemingen</i>	<i>Latente belasting- vordering</i>	<i>Totaal</i>
	€	€	€
Stand per 1 januari 2021	28.881.438	1.574.386	30.455.824
Aandeel in het resultaat	-1.596.311	0	-1.596.311
Mutaties	0	572.654	572.654
Stand per 31 december 2021	27.285.127	2.147.040	29.432.167

Voor de toelichting op de belastinglatentie wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Alle twee de deelnemingen zijn gevestigd in de Beethovenstraat 200, 1077 JZ, te Amsterdam. Dit jaar heeft er een dividenduitkering plaatsgevonden vanuit een groepsmaatschappij, die is aangewend voor vermogensversterking binnen de groep.

Lijst deelnemingen**Aandeel in
kapitaal****Volledig geconsolideerd**

Nationale Postcode Loterij N.V., Amsterdam	100%
VriendenLoterij N.V., Amsterdam	100%

23. Liquide middelen

De liquide middelen betreffen de banksaldi per balansdatum. De banktegoeden zijn op korte termijn opeisbaar.

De commissarissen hebben het liquiditeitenbeheer van de creditgelden bij de Goede Doelen Loterijen goedgekeurd. Het uitgangspunt is om risico's te beperken door spreiding van de creditgelden over banken met minimaal een 'A'-status, waarvan een deel bij banken met een 'AAA'-status.

24. Eigen Vermogen

Het mutatieoverzicht van het eigen vermogen over het huidige en voorgaande boekjaar is als volgt:

	<i>Geplaatst aandelen- kapitaal</i>	<i>Agio</i>	<i>Algemene reserve</i>	<i>Resultaat boekjaar</i>	<i>Totaal</i>
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2021	45.000	3	34.104.312	-5.222.930	28.926.385
Resultaat voorgaand boekjaar	0	0	-5.222.930	5.222.930	0
Resultaat boekjaar	0	0	0	-1.596.311	-1.596.331
Stand per 31 december 2021	45.000	3	28.881.382	-1.596.311	27.330.074

	Geplaatst aandelen- kapitaal	Agio	Algemene reserve	Resultaat boekjaar	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2020	45.000	3	33.058.619	1.045.693	34.149.315
Resultaat voorgaand boekjaar	0	0	1.045.693	-1.045.693	0
Resultaat boekjaar	0	0	0	-5.222.930	-5.222.930
Stand per 31 december 2020	45.000	3	34.104.312	-5.222.930	28.926.385

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de holding bedraagt € 225.000 en bestaat uit 22.500 gewone aandelen, elk groot € 10. Van het maatschappelijk kapitaal is geplaatst en gestort € 45.000, verdeeld in 4.500 gewone aandelen.

Agio en algemene reserve

Het agio betreft de inbreng van de twee loterijen voor in totaal € 3.

In de statuten van Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen is in artikel 6 lid 3 bepaald dat het bestuur slechts bevoegd is te besluiten tot vervreemding van aandelen na verkrijging van toestemming daartoe van de RvC van de holding. Daarmee is in overeenstemming met de vergunningen van de loterijen, gewaarborgd dat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn.

Het eigen vermogen voorziet in geval van discontinuïteit in de mogelijkheid om het personeel een afvloeiingsregeling te bieden, geactiveerde IT-investeringen af te waarderen en (langlopende) contracten te ontbinden.

Voorstel resultaatbestemming

Op grond van de vergunningen van de twee Goede Doelen Loterijen kan de holding geen dividend uitkeren aan de aandeelhouder. Het resultaat van de holding zal tot liquidatie worden toegevoegd of worden onttrokken aan de algemene reserve.

Het resultaat over het verslagjaar is € -1.596.311 na vennootschapsbelasting. Dit zal worden onttrokken aan de algemene reserves.

25. Overige schulden

	31 december 2021	31 december 2020
	€	€
Schulden aan aandeelhouders	11.455	12.261
Schulden aan groepsmaatschappijen	102.757.073	102.132.967
Overlopende passiva	137.552	150.406
	102.906.080	102.295.634

De schulden hebben een looptijd van korter dan een jaar.

De schuld aan de groepsmaatschappijen heeft betrekking op de deposito's van de groepsmaatschappijen die bij banken van de holding zijn uitgezet.

26. Niet uit de balans blijken de verplichtingen

De holding vormt vanaf de datum van oprichting (28 mei 2004) met haar dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de btw en de vennootschapsbelasting. Op grond van de Invorderingswet zijn de vennootschap en de met haar gevoegde dochterondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de gecombineerde verschuldigde belasting.

27. Staat van baten en lasten

Door de holding gemaakte kosten worden volledig doorbelast aan de Postcode Loterij en de VriendenLoterij. Het betreft hier voornamelijk de beloning van de RvC, kosten van de accountantscontrole en de beheersvergoeding aan Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen.

Doordat de kosten volledig worden doorbelast, is het resultaat van de holding nihil. Bij de holding waren in 2021 geen medewerkers in dienst. In 2020 waren eveneens geen medewerkers in dienst.

Amsterdam, 14 april 2022

De directie,

Mevrouw S.J. van Aken

Mevrouw I. Rog

De heer M. Verboven

Amsterdam, 14 april 2022

De raad van commissarissen,

De heer C. van der Pol

Mevrouw A. Esmeijer

De heer P. Rosenmöller

De Heer E.H. Verkoren

Mevrouw mr. R.A.M. Zwart

Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 19, dat het behaalde jaarresultaat ter vrije beschikking staat van de algemene vergadering van aandeelhouders.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Voor de controleverklaring van de onafhankelijke accountant wordt verwezen naar de volgende pagina.

Door de aandeelhoudersvergadering vastgesteld op 14 april 2022.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2021

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap en de groep (de vennootschap samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en vennootschappelijke balans per 31 december 2021;
- de geconsolideerde en vennootschappelijke staat van baten en lasten over 2021; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

5MEYUA665ZEP-1687856525-84

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 14 april 2022
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door J.E.M. Brinkman RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2021 van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert.

Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2021

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap en de groep (de vennootschap samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en vennootschappelijke balans per 31 december 2021;
- de geconsolideerde en vennootschappelijke staat van baten en lasten over 2021; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

5MEYUA665ZEP-1687856525-84

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 14 april 2022
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door J.E.M. Brinkman RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2021 van Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert.

Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.